

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Pripravljamo srednjeročni razvojni načrt

V septembru in oktobru bodo morale naše temeljne organizacije sprejemati smernice srednjeročnega načrta za obdobje od 1981. do 1985. leta. Čeprav smo že globoko v pripravi tega načrta, pa je šele pred nedavnim osnutek republiškega zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije rešil vprašanje, ali so »smernice« samo drugi izraz za »temelje« načrta. Sedaj je jasno, naj smernice pripeljejo prek samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja do temeljev plana. Kaj več o smernicah pa tudi republiški zakon ne pove, pač pa le to, da delavci samostojno odločijo, kaj so njihovi temeljni cilji. Na tej osnovi je strokovna služba izdelala gradivo, ki v glavnem opozarja na posamezna vprašanja, kar pa bo potrebno dopolniti in popraviti po strokovni plati, pa tudi na osnovi razprav v temeljnih organizacijah.

Gradivo je razdeljeno v dva dela. Prvi se nanaša na oceno uresničevanja sedanjega srednjeročnega načrta, drugi pa na oceno razvojnih možnosti v letih 1981—1985. O uresničevanju srednjeročnega načrta smo nekaj že spregovorili ob sprejemanju srednjeročnega načrta in bomo omenili samo dopolnitve. Predvidevamo, da bo družbeni proizvod realno raste približno tako kot v republiki, se pravi, 5 do 6 odstotkov letno. V to nas navedajo predvsem omejene možnosti za pridobitev nove delovne sile, kar pomeni, da bo potrebno to rasti doseči predvsem z večjo produktivnostjo dela. Omejujejo pa nas tudi možnosti za nabavo surovin.

Sedanji srednjeročni načrt naložb je bil v Brestu kot celoti uresničen z blizu 50 odstotki, kar pa je odvisno od tega, kako

revaloriziramo posamezne zneske po cenah iz leta 1975. Iz sestave virov sredstev pa ugotavljamo, da imamo predvsem manjši lastni delež, na kar vpliva vse manjša akumulativna sposobnost gospodarstva. Zaradi prevelike rasti vseh vrst potrošnje so že bili ali pa bodo kmalu sprejeti tudi ukrepi za zmanjšanje vseh oblik porabe. Med njimi ima vidno mesto tudi naložbena potrošnja, tako da bodo nekateri naložbeni programi prestavljeni v leto 1980. To bo nedvomno vplivalo na manjše možnosti za pridobivanje kreditov in na večji lastni delež. Zato v letu 1980 ne moremo računati na kakšno večjo naložbo, saj bodo lastna sredstva porabljena v glavnem za manjše naložbe v temeljnih organizacijah.

Pri oceni možnosti našega prihodnjega razvoja moramo upo-

štetati tržne možnosti. Velika rast proizvodnje pohištva je vprašljiva bodisi z vidika jugoslovanskega trga bodisi z vidika izvoza. To pomeni, da si bo treba prizadevati za boljšo kvaliteto, za hitro prilagajanje tržnim potrebam, za funkcionalnost in oblikovnost izdelkov. Za primarno predelavo ocenjujemo, da bo povpraševanje po žaganem lesu in po neoplemenitenih ivernih ploščah še vedno zelo živahno. Na večjo rast proizvodnje pa ne moremo računati, saj je vse več težav z dobavo lesne surovine. To vprašanje je še zaostriła energetska kriza, saj bomo del lesne mase uporabljali za kurivo.

Posebno vprašanje je razmerje med domačim trgom in izvozom. Vsekakor bo treba to razmerje popraviti v prid izvoza, saj imamo precejšnje potrebe po uvozu surovin in repromaterialov, pa tudi naložbe bodo zahtevale devizna sredstva. Zaradi vsega tega moramo v prihodnjem obdobju nadaljevati s prestrukturiranjem proizvodnje.

Z vlaganjem v lesnocementne plošče v obdobju 1980—1985 in z dokončanjem tovarne ognjevarnih plošč bi imeli solidno osnovo za proizvodnjo posameznih gradbenih elementov in tako zmanjševali delež pohištva v celotni proizvodnji.

Vprašanju delovne sile je potrebno posvetiti še posebno pozornost, saj bo pomanjkanje delovne sile v prihodnjem obdobju še hujše. Za Brest kot celoto moramo računati z nespremenjenim številom zaposlenih. Pri tem naj bi število delavcev v pohištvu zmanjševali in jih v skladu s prestrukturiranjem zaposlovali v nelesnih dejavnostih Bresta. Posebno pozornost pa je treba posvetiti izboljšanju kadrovske sestave in na tej osnovi zastavili študentsko politiko.

Kar zadeva naložbe, so po temeljnih organizacijah predvidena naslednja vlaganja:

TOZD Pohištvo — druga faza rekonstrukcije;

TOZD Masiva — izgradnja nove tovarne;

TOZD Žagalnica — kotlovnica, decimirnica, sušilnica, temperirnica, druga linija žagalnice in skladanje žaganega lesa;

TOZD Gaber — izgradnja kotlovnice skupaj s TOZD Žagalnica;

TOZD Iverka — lesno-cementne plošče ter naložbe, povezane

s spremembo strukture lesnih surovin;

TOZD Tapetništvo — izgradnja dodatne hale;

TOZD Jelka — modernizacija pohištvene proizvodnje;

TOZD Prodaja — dve hali za skladiščenje, razširjanje prodajne mreže in nabava novih tovarnjakov;

Skupne dejavnosti — modernizacija pisarniške opreme.

O samem vrstnem redu in znesku naložb še ne bi govorili, saj je to še premalo strokovno preverjeno, pa tudi v temeljnih organizacijah. Lahko pa trdimo, da je načrt naložb zelo obširen in ga bo težko izpeljati, kar zadeva lastna sredstva, pa tudi razpoložljive kadre.

Naj na koncu povemo, da so to zgolj razmišljanja strokovne službe, ki jih bo vsekakor treba še sprejeti v temeljnih organizacijah in jih po potrebi dopolniti in popraviti.

P. Oblak

Brest že spet (šestič) prvi

NOVA ZMAGA — TOKRAT NA JUBILEJNI LESARIADI

Če smo ob lanskim lesariadi zapisali, da so Brestove ekipe pokazale ČRNO-BELO PODOBO (od najslabših do najboljših uvrstitev), lahko letošnji Brestov nastop označimo z znanim pregovorom: ZRNO DO ZRNA POGAČA — KAMEN NA KAMEN PALAČA. Vse Brestove ekipe z izjemo igralcev namiznega tenisa so namreč pokazale skoraj vse, kar znajo, se uvrstile blizu vrha in tako vsaka po svojih močeh prispevale k skupnemu seštevku, ki je zadoščal za končno zmago.

Sicer pa je tudi deseta lesariada, ki je bila tokrat v Novem mestu 23. junija, pokazala, da je to ena izmed največjih športnih prireditev te vrste pri nas, velika manifestacija delavske telesne kulture, predvsem pa dokaz, da delovne organizacije iz leta v leto posvečajo organizirani športni rekreaciji delavcev več pozornosti in skrbi.

Letos je sodelovalo 49 delovnih organizacij lesarstva in gozdarstva s približno 2000 tekmovalci.

*Ob spominih na našo revolucijo
čestitamo ob julijskih praznikih
vsem borcem in aktivistom NOB!*

Naše jezero mirno čaka, kakšna bo njegova prihodnja usoda

Kako prigospodariti dovolj sredstev?

V okviru naših skupnih nalog v zvezi s sedanjim gospodarjenjem na Brestu, so med drugim opredeljene tudi naloge za obvladovanje likvidnostnih težav, ki nam sedaj povzročajo dosti preglavic pri zagotavljanju sredstev za proizvodnjo in za izplačila osebnih dohodkov.

Prav pomanjkanje denarnih sredstev zahteva, da usklajujemo potrošnjo z možnostmi. To pa zahteva prav od vseh dosledno izpolnjevanje nalog, ki smo si jih zastavili. Zakonitosti blagovne proizvodnje nam namreč narekujejo, da dosledno upoštevamo načrtovane tokove finančnih sredstev z dogovorjeno dinamiko. Pri tem dogovarjanju morajo enakovredno sodelovati strokovne službe v temeljnih organizacijah pa tudi strokovne službe v skupnih dejavnostih. Skupni cilji so: povečevanje proizvodnje na osnovi načrtovanih predvidevanj, večja produktivnost dela in s tem večji dohodek.

Da bo to uresničeno, moramo bolje izkoristiti sedanje proizvodne zmogljivosti, izpeljati delitev in organizacijo dela, nagrajevanje po delu in doseči večjo storilnost.

Večji dohodek nam pri razporeditvi čistega dohodka omogoča več sredstev za akumulacijo, ki pomenijo obogatitev prilivov finančnih sredstev in s tem zagotavljajo dosego skupnih ciljev v razvoju temeljnih organizacij. Tako bomo lahko dosegli tudi druge dogovorjene cilje za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb na podlagi sklenjenih samoupravnih sporazumov.

Z letnim načrtom smo si postavili skupne cilje, jih ovrednotili in uskladili potrošnjo ter vire sredstev za načrtovano proizvodnjo in prodajo. Ko danes ocenjujemo obseg proizvodnje, vidimo, da teče po predvidevanjih, medtem ko za prodajo izdelkov to ne velja. Najbolj so pod načrtom v prvih petih mesecih v temeljnih organizacijah POHIŠTVO, JELKA, MASIVA in TAPETNIŠTVO. V juniju je podobno v vseh omenjenih temeljnih organizacijah. V juniju je mimo načrta padla prodaja ivernih plošč zaradi velikih vzdrževalnih del pri celotni opremi tovarne in zato tovarna ni obratovala več kot pol meseca. Letni remont je bil namreč načrtovan šele v avgustu.

Likvidnost se je v juniju zaradi tega še poslabšala. Glede na predvidevanja o prodaji izdelkov v juliju in avgustu ocenjujemo, da bo ob doslednem uresničevanju vseh sprejetih ukrepov samo-

upravnih organov, z zagotavljanjem sredstev bolje šele v septembru. Pri tem moramo poudariti, da je priliv sredstev na žiro račune temeljnih organizacij v primerjavi z doseženo prodajo izdelkov z enomesečno kasnitvijo.

Vsa ta vprašanja o pomanjkanju finančnih sredstev so bila samoupravnim organom posredovana že v aprilu, spremljajo pa jih prek strokovnega kolegija. Finančna služba ima poleg ostalih nalog tudi nalogo, sleherni dan bdeti nad prilivi in odlivi finančnih sredstev. O finančnih težavah smo v celoti seznanili tudi našo poslovno banko, s katero smo se skupno dogovarjali za odplačila kreditov.

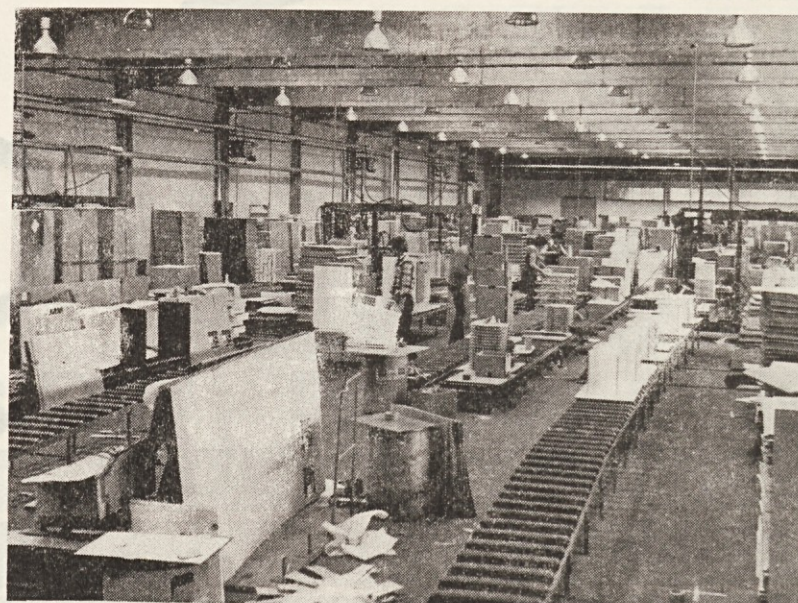
Kljub velikemu pomanjkanju finančnih sredstev smo v preteklih mesecih še vedno pravočasno izplačevali osebne dohodke. Doslej tudi na ta račun še ni prišlo do zastojev v proizvodnji. Vendar pa z bojaznijo pričakujemo rezultate prihodnjih dveh polletnih mesecev, julija in avgusta. Če se ugodnejša predvidevanja ne bodo uresničila, se lahko dogodi, da bomo kasnili z izplačili osebni dohodkov, računamo pa lahko tudi z zastoji v proizvodnji. Še posebno ti zastoji pomenijo na koncu koncev tudi nižji dohodek in s tem manj sredstev za naš prihodnji razvoj.

Treba je še poudariti, da sta v teku dve naložbi, in sicer v to-

varno ognjevarnih plošč in rekonstrukcija v TOZD Pohišstvo. Pri naložbenih delih v tovarno ognjevarnih plošč je že stekla tudi montaža uvozne opreme, medtem ko je rekonstrukcija v TOZD Pohišstvo pred zaključkom. Vsekakor bi imeli zastoji del pri obeh omenjenih vlaganjih tako velike posledice v proizvodnji in pri rezultatih gospodarjenja.

Kljub vsem črnogledim napovedim sodimo, da bomo s prizadevnim delom vsakega posameznika na svojem delovnem področju kos vsem zastavljenim nalogam in premagali tudi te težave brez posledic, ki nas pestijo sedaj. Zato pričakujemo, da še vedno drži na Brestu pregovor: »v slogi je moč!«

T. Zigmund

Proizvodni prostori naše TOZD GABER

Cene surovin strmo naraščajo

Tako občutno povečanje cen osnovnih surovin povzroča resno zaskrbljenost v lesni industriji, saj je to najvažnejši vzrok za slabše gospodarske uspehe.

Vzroki za tako hitro rast so po mojem mnenju naslednji:

— Vremenske razmere so bile v zimskih mesecih take, da je bilo delo v gozdu skoraj prekinjeno. Zato je sečnja v zaostanku, nekaterih del pa niti ne bo mogoče nadoknaditi. Zaloge surovin so bile na predelovalnih obratih povsem porabljene in nastalo je izjemno popraševanje, kar vedno povzroči tekmovanje s cenami.

— Zaradi zamrznitve cen leta 1974 je bila rast le-teh dokaj omejena. Kljub temu pa so proizvodni stroški stalno naraščali. Zato so bili pogosti primeri, da je bila pri izdelavi prostorninskega lesa proizvodna cena znatno višja od dovoljene prodajne.

Ni se treba čuditi, da je zato upadal obseg proizvodnje zlasti v zasebnem sektorju, čeprav hkrati ugotavljamo, da je v Sloveniji prirastek večji od etatov.

— Vsako leto odpiramo nove proizvodne obrate za predelavo lesa. S tem se vse bolj ruši potrebno razmerje med ponudbo in povpraševanjem, seveda v škodo porabnikov.

— Uvoz surovin, predvsem za celulozno industrijo, ni zadovoljiv. Zato je pritisk na domače tržišče še večji.

— Kljub velikemu pomanjkanju vseh vrst surovin, zlasti še prostorninskega lesa listavcev, del tega še vedno izvažamo. Vzrok za to je pripisati še višjim cenam kot so domače in potrebam po deviznem prilivu za uvoz opreme.

— Ukrepi, ki so bili že sprejeti za ublažitev energetske krize, že vplivajo tudi na lesno surovinsko področje. Že lani je izredno poraslo povpraševanje po prostorninskem lesu za kurjavo v široki potrošnji. Letos pa je zaradi omejevanja porabe tekočih goriv pričakovati še večji pritisk. Prav na tem področju nastaja tudi največje izkrivljanje med uradnimi in tržnimi cenami, kar je večkrat tudi merilo za določanje cen surovin za ostale porabnike.

Nanizal sem le nekatere najvažnejše pojave, s katerimi moramo najbrž računati tudi v prihodnje. Reševanje energetske krize bo povzročilo še večje povpraševanje po drobnih tehničnih lesovih in lesnih odpadkih, ki bodo še pridobivali na vrednosti.

Ob vsem tem pa nastaja vprašanje, kako usmerjati primarno proizvodnjo, da si zagotovi obstanek in potreben razvoj.

A. Hiti

Dragoceno! priznanje

27. junija je bila v Ljubljani republiška proslava dneva samoupravljalcev. Na proslavi je govoril predsednik skupščine SR Slovenije Milan Kučan, kulturni program je prispeval mešani pevski zbor Gorenje iz Velenja, nekaterim delovnim organizacijam in posameznikom pa so bila podeljena priznanja in nagrade za uspešno organiziranje in uresničevanje samoupravljanja.

Priznanja je dobilo pet kolektivov (med njimi tudi Stol Kamnik) in deset posameznikov, med katerimi je tudi Brestovec ALOJZ OTONIČAR. V obrazložitvi tega priznanja je zapisano:

Alojz Otoničar je v svojem dosedanjem delu veliko prispeval k uveljavljanju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela v temeljni organizaciji združenega dela, delovni organizaciji in občini. S svojim nesebičnim delom v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v delovnem kolektivu, kjer dela že od leta 1949, ter vestnim opravljanjem delovnih nalog, ki so mu jih zaupali, si je med sodelavci pridobil velik ugled. Do sedaj je uspešno opravljal vrsto samoupravnih in družbenopolitičnih funkcij. Bil je predsednik delavskega sveta Tovarne pohišstva Cerknica, predsednik upravnega odbora, večkrat član centralnega delavskega sveta delovne organizacije Brest in član drugih samoupravnih teles v svoji delovni organizaciji.

Opravljal pa je tudi vrsto družbenopolitičnih nalog. Med drugim je bil predsednik osnovne organizacije sindikata, sekretar osnovne organizacije zveze komunistov, predsednik občinskega

sveta zveze sindikatov Cerknica in član republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Ob lanskim volitvah je bil izvoljen za člana izvršnega sveta skupščine občine Cerknica, na 9. kongresu zveze sindikatov Slovenije pa za člana sveta zveze sindikatov Jugoslavije.

Tovariš Otoničar si vseskozi prizadeva za uveljavljanje socialističnih samoupravnih odnosov, pri svojem delu pa izhaja s položaja delovnega človeka kot nosilca odločanja. Zlasti se odlikuje v prizadevanjih za uveljavljanje samoupravnega odločanja na osnovi delegatskih odnosov ter na področju socialne politike, ljudske obrambe in družbene samozastite. Ob sprejemu zakona o združenem delu je opravljal funkcijo predsednika občinskega sveta zveze sindikatov in s svojimi bogatimi izkušnjami veliko prispeval tako v organizacijskem kot vsebinskem smislu. Poleg nepoklicnega opravljanja vseh samoupravnih in družbenopolitičnih

(Konec na 3. strani)

Julijski prazniki

Julija bomo v naši republiki praznovali dvakrat. V počastitev dneva borca organizira mladinska organizacija štiridnevni pohod po poteh domičinskih enot. Mladinci bodo v svojem pohodu obiskali spomenike, spominska obeležja in grobove borcev in revolucionarjev. Po vseh krajih se bodo srečevali s še živječimi borci, ki jim bodo pripovedovali o najtežjih, a tudi najsvetlejših dneh naše oborožene vstaje in revolucije.

Za dan vstaje pa se bomo na velikem zborovanju srečali občani naše regije v snežniških gozdovih. To bo srečanje občanov občin Ilirska Bistrica, Postojna in Cerknica. O tem praznovanju bomo pravočasno in podrobno seznanjeni prek osnovnih organizacij sindikata, prav tako pa tudi s plakati.

Les vse bolj in bolj postaja resnično bogastvo ...

Vse teže s prodajo pohištva

Po daljšem ugodnem obdobju za prodajo, ki je trajalo od avgusta lani do marca letos, beležimo v aprilu in maju izreden padec prodaje pohištva. To se nadaljuje tudi v juniju. Prodajna služba ocenjuje, da bo načrt prodaje za drugo trimesečje izpolnjen s komaj 75 odstotki oziroma, da bomo prodali za četrtno manj od načrtovanega.

Če pogledamo prodajo pohištva po naših republikah, vidimo, da je konjunktura najprej uplahnila v Sloveniji, kjer prodamo približno polovico vsega pohištva in da je do podobnega pojava kasneje prišlo tudi v ostalih republikah razen v Hrvaški, ki se je v tem času pripravljala na turistično sezono. V juniju pa je upadla prodaja tudi v tej republiki.

Vzrokov za slabšo prodajo je več. Prvi in poglobitveni je prav gotovo velik zaostanek pri gradnji stanovanj, kar je opaziti v vseh republikah. Naslednji, sicer manjši, je v spremembi pologa za potrošniške kredite z 10 na 20 odstotkov. Potem so še omejitve pri prevozi, napovedani ukrepi zveznih organov, ki naj bi zavrlji konjunkturo in ne nazadnje izredno vroči pomladni meseci ter finančne priprave ljudi na dopuste.

K temu sklopu objektivnih okoliščin moramo dodati, če naj dobimo popolnejšo sliko, še nekaj svojih napak, ki tudi vplivajo na manjšo prodajo od načrtovane. Te so predvsem:

— velika togost pri načrtovanju, ki nam onemogoča, da bi se hitreje prilagajali stanju na tržišču;

— premajhna skrb za dopolnjevanje zalog, saj nam še sedaj manjka niz elementov iz posameznih programov za celovito ponudbo;

— premalo natančna evidenca o izdelkih, zaradi česar mnogokrat prihaja do napačnih informacij trgovinam in končnim kupcem;

— napake pri odpremi blaga, ki so pri nekaterih kupcih povzročile, da se je spremenilo mnenje o solidnosti našega podjetja;

— organizacijska in kadrovska nedograjenost prodajne službe, kar povzroča zastoje pri prenosu pomembnih informacij in s tem manjše število od možnih ukrepov.

Domače slabosti seveda niso vzrok za sedanjo trenutno majhno prodajo, pač pa so vplivale na to, da prej konjunktura ni smogla dovolj izkoristiti in da smo stagnacijo dočakali s prevelikimi in z neusklajenimi zalogami pohištva.

Neugodno je, da je zastoj v prodaji prišel v času, ko smo skoraj v celoti zamenjali proiz-

vodni program. Posledica tega je, da smo izdelke, ki so bili na voljo v začetku aprila, še lahko poslali v trgovine, medtem ko izdelkov KATARINA I in II iz Jelke in KATARINA WH iz Pohištva ne moremo dovolj razširiti po prodajnih mestih.

Ob vsem tem se postavlja vprašanje, kako naprej. Državni organi poskušajo z restriktivno kreditno politiko doseči večjo usmeritev v izvoz. Verjetno bomo morali tudi mi narediti večje premike v to smer. Poleg tega pa dolgoletna statistika kaže, da vsako leto v jesenskih mesecih nastopi znova konjunktorno obdobje. Do tedaj moramo poskušati odpraviti lastne slabosti in v tržih konkurenčnih pogojih to obdobje bolje izkoristiti kot nam je uspelo v preteklih mesecih.

F. Mele

Zaloge gotovih izdelkov neprijetno naraščajo

Dela tečejo v glavnem po načrtih

KJE SMO Z NALOŽBO V MINERALKO

V tem trenutku lahko rečemo, da gredo naložbena dela za tovarno ognjevarnih mineralnih plošč razen manjših zadev v skladu z zastavljenim načrtom.

Z gradbenimi deli pri rekonstrukciji stare tovarne ivernih plošč v tovarno ognjevarnih plošč smo začeli 17. aprila. Gradbena dela opravlja SGP Gradišče iz Cerknice po projektu, ki ga je izdelalo Projektivno podjetje Emona projekt.

Gradbena dela so dokaj zahtevna, saj nova tehnologija zahteva tudi nove temelje, in sicer prav za vse stroje in naprave. Večina temeljev pa leži na pogobljenih mestih med metrom

do 3,20 metra. Zato je bilo veliko dela pri izkopih temeljev. Predvsem so bile težave pri izkopu temelja za glavno desetetažno hidravlično stiskalnico, za katero je potrebna globina temelja 3,20 metra in je bil zato potreben izkop do globine 3,60 metra. Zemljišče izkopa je bilo solidno, globlje pa je postajal vse nekeje do globine dveh metrov slabši, tako da je bilo potrebno do globine 3,60 metra miniranje po vsej površini temelja. Pred miniranjem pa je bilo zaradi varnosti treba v neposredni bližini temelja okrepiti temelje sedanjih nosilnih stebrov in zidov.

Trenutno potekajo na gradbišču dela pa dogovorjenem načrtu in v skladu s pričeti montažnimi deli. Končujemo dela pri temeljih glavne stiskalnice in predstiskalnice, pri temeljih pod natresno postajo ter pri vseh manjših temeljih v tem območju. Vzporedno pa izdelujemo tudi druge temelje, na katerih bo montaža nekoliko kasneje. Da ne bi prišlo do zakasnitve pri montaži strojev in naprav, bodo morala tudi v prihodnje vsa gradbena dela teči tako po načrtih kot sedaj.

Z montažo strojev in naprav za tovarno ognjevarnih plošč smo pričeli 13. junija. Montažna dela opravlja v lastni režiji pod nadzorstvom glavnega dobavitelja opreme — firme Siempelkamp.

Pričeli smo z montažo glavne stiskalnice. Ta bo zaradi težkih delov in težkega dostopa avtodvigala do temeljev povzročala pri montaži precej težav. Montaža bo po tako imenovanem harmonogramu montaže, ki je bil vnaprej usklajen med Brestom, Siempelkampom, domačimi dobavitelji opreme in izvajalcem gradbenih del. Iz harmonograma je videti, da bo vrh montaže od sredine julija do sredine oktobra. V tem času bomo za normalen potek montaže potrebovali 28 mehanikov, varilcev in električarjev ter 22 ne kvalificiranih delavcev, kar bo zaradi letnih dopustov predstavljalo dodatne težave.

Prva pošiljka opreme je prispela že 28. aprila. Vsa oprema bo poslana po železnici. Opremo bomo od železniške postaje do Cerknice prepeljali sami z last-

nimi kamioni. Razkladanje in transport kljub nekaterim težkim delom opreme doslej nista povzročala težav. Po programu mora prispeti vsa oprema iz uvoza do konca junija, razen stroja za kaširanje, ki naj bi prispel konec julija.

Kar zadeva dobavo domače opreme, je vse urejeno in so prve količine že tu. Upamo, da bo tudi ostala oprema dobavljena po programu in brez večjih zakasnitvev.

Pri instalacijskih delih so nerešena še nekatera vprašanja. Za

električarska in vodovodno-inštalacijska dela so projekti napravljeni, iščemo le primerne izvajalce del. Za pripravo tehnološke pare in pare za ogrevanje prostorov so projekti sedaj v izdelavi, pogovarjamo pa se tudi z izvajalcem del. Domnevamo, da bo pogodba z njim v kratkem podpisana. Iz vsega tega je videti, da so dela živahna in v skladu z načrti. Zavedamo pa se, da bo za izpeljavo tega programa potrebno še veliko marljivega dela, predvsem pa vztrajnosti.

A. Zidar

Nič posebej vznemirljivega

VTISI Z LJUBLJANSKEGA SALONA POHIŠTVA

Nekako v času, ko se je pričela prodaja pohištva po vsej Jugoslaviji umirjati, je bila v Ljubljani odprta sedma razstava Salon pohištva '79 — stanovanje '79. Gospodarsko razstavišče je bilo gostitelj sto sedmim proizvajalcem iz Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine, ki so razstavljali vse vrste pohištva in elementov za notranjo opremo. Kot so poudarili, je bila prireditev letos predvsem v znamenju kvalitete.

Sejmi in razstave so praviloma prikaz najnovejših dosežkov pri ponudbi blaga. Proizvajalcem pomenijo priložnost, da sebe in svoje proizvode približajo različnim kupcem iz svojega poslovnega okolja. Cilj sodelovanja na sejmih pa naj bi bil predvsem v uvajanju in predstavitvi novih proizvodov. In to je tudi osnovno pravilo sejmskih prireditev.

Vendar ne bomo prav nič krivični, če rečemo, da je bilo na letošnjem ljubljanskem Salonu prikazano bore malo pohištvenih novosti, kaj resnično novega pa niti nismo videli. Predvsem smo si ogledovali izdelke, ki jih že dolgo lahko najdemo tudi v večjih prodajalnah pohištva, izdelke, ki so na trgu že znani in preizkušeni. Izjem je bilo malo.

Dolgotrajna domača konjunktura je naredila prav pri razvoju novih izdelkov opazne praznine. Prav tako pa je tudi res, da je domačih sejmov vse preveč, da sta upravičenost in kvaliteta nekaterih že v zamisli vprašljiva, da se proizvajalci nanje ne morejo vedno dovolj pripraviti, da so ustvarjeni prodajni in komunikacijski učinki vprašljivi in še bi lahko naštevali. Da v poplavi sejmov njihova kvaliteta pade, je seveda razumljivo.

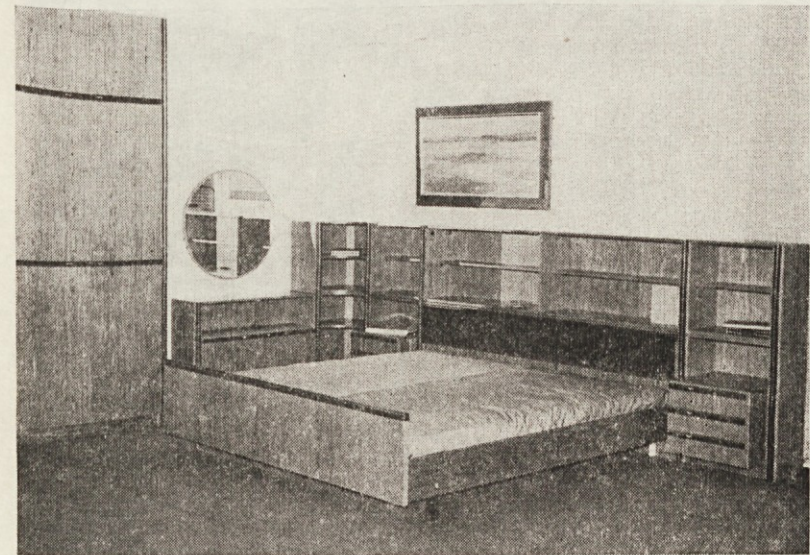
In neskromno lahko zatrdimo, da je bilo na Brestovem razstavnem prostoru videti največ. Zato

je bilo tudi obiskovalcev, ki so si naše proizvode z zanimanjem ogledovali in spraševali to in ono, vedno dovolj. Postavitve naših izdelkov so bile tako urejene, da so ustvarjale videz zaokroženih bivalnih prostorov ali pa prikazovale podrobnost posameznega okolja.

Vedno kritičnim potrošnikom smo poleg že znanih sedežnih garnitur prikazali tudi vrsto novih proizvodov. Da bi izboljšali ponudbo jedilniškega pohištva, smo pripravili in na sejmu prvič prikazali jedilno garnituro M-80 in jedilnico BREDA. Slednja zajema vse osnovne elemente jedilniškega pohištva od komode, vitrine in TV-vitrine do raztegljive mize in stola, in sicer v dveh izvedbah, v teaku in mahagoniju. Jedilnica je sodobno oblikovana; prav njena celovitost in večnamenskost ter dobra kvaliteta pa nam zagotavljajo tržno uspešnost.

Od kuhinj smo razstavili kuhinji BREST-07 in BREST-08, ki prav tako predstavljata novost v našem programu. Prva ima fronto, izdelano iz profiliranega masivnega lesa, luženo na oreh, druga pa je razen v barvi sorodna kuhinjam BREST-04.

Posebno zanimanje je bilo čutiti za novi sestavljeni program KATARINA WH, ki je kot že (Konec na 4. strani)

Ena izmed izvedenk KATARINE WH

V tapetništvu vse boljše gospodarjenje

Že nekaj mesecev v Obzorniku ni bilo novic iz Tapetništva, pa je prav, če povemo, kako gospodarimo v zadnjem času. Prav je, da sproti spregovorimo o vsem, o uspehih in neuspehih, pa o težavah, ki nas še vedno pestijo.

SAMOUPRAVLJANJE SE KREPI

V temeljni organizaciji Tapetništvo so sedaj izvoljeni in konstituirani vsi samoupravni organi in delujejo skladno z našimi samoupravnimi akti. Pri delu samoupravnih organov pa se glede na kratek čas njihovega delovanja še zmerom pojavljajo pomanjkljivosti in težave, ki izvirajo iz nezadostne obveščenosti o dolžnostih in pravicah, včasih iz slabe povezave z delavci in neizkušenosti ter iz slabega ali površnega poznavanja naših samoupravnih aktov.

Družbeno-politične organizacije so dokaj aktivne, še zlasti osnovna organizacija sindikata, delujeta pa tudi zveza komunistov in mladinska organizacija. Sindikat

vpliva na delovanje organov upravljanja, pa tudi na boljše delovno disciplino, ki ni ravno zavidljiva. Zveza komunistov še premalo vpliva na delo sindikata, pa tudi na organe upravljanja in delo mladine. Zato bo morala najti oblike in načine, da bo utrdila svoj vpliv med delavci in bo resnično idejno-politični usmerjevalec vsega delovanja, vseh naprednih samoupravnih tokov v življenju našega kolektiva.

BOLJŠE GOSPODARJENJE

Dobro se zavedamo, da je uspešno poslovanje odvisno od dobrega gospodarjenja in produktivnosti dela, pa tudi uspešne prodaje naših izdelkov. Po obisku sorodne tovarne tapetniških izdelkov so vsi udeleženci izleta spoznali, da je naša produktivnost nizka in da je naša organiziranost slaba. Ta spoznaja so se in se še pozitivno odražajo pri večji produktivnosti, ki narašča iz meseca v mesec.

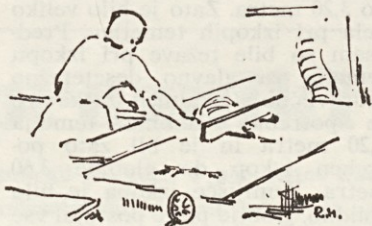
Pri tem pa se pojavlja kot velika zavora pri delu in boljši organizaciji prostor za skladiščenje in pripravo ogrodij, blaga in kartonov. Te težave smo le delno rešili z najemom oddaljenih prostorov za skladišča, kar pa moti poslovanje. Ker je uspešna prodaja odvisna od tržnih in kvalitativnih programov, ki so modni in izdelani iz modnega blaga, smo si zastavili nalogo, da do Beograjskega salona pohištva izdelamo pet vzorcev sedežnih garnitur, kar pa ni majhna naloga.

Kolektiv je razpravljal tudi o periodičnem obračunu za prvo tromesečje in ugotovil, da poslovanje ni bilo moteno, da pa bi bili rezultati lahko še boljši, če bi bila boljše oskrba z repromateriali. Zanimivi so nekateri kazalci za štiri mesece letošnjega leta v primerjavi s istim obdobjem lani:

INDEKS

Vrednost proizvodnje	162
Število izdelanih elementov	150
Porabljeno tapetniško blago	172
Število zaposlenih	117
Prodaja	214
Proizvodnja na zaposlenega	138

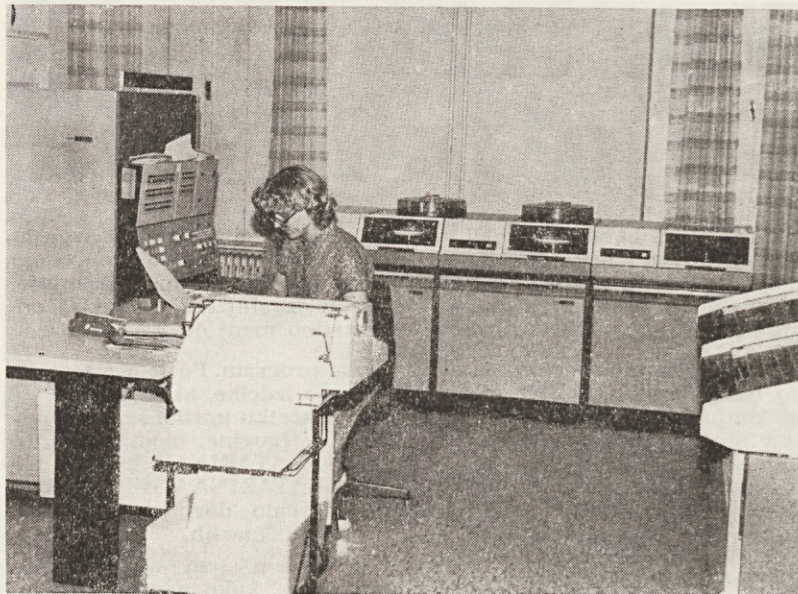
Kazalci so zelo ugodni in vse kaže, da se bodo še izboljšali. Vendar iz vsega lahko ugotovimo, da se je storilnost povečala za okrog trideset odstotkov in da se lahko še poveča predvsem z boljšo organizacijo dela in z oskrbo z repromateriali. Prodaja je kljub tako visokemu indeksu še vedno premajhna, da bi lahko pokrivala vse stroške povečane proizvodnje, kar se bo gotovo slabo odrazilo v periodičnem obračunu za prvo letošnje polletje.

Zaradi neurejene varnostne službe v Podskrajniku je 4. junija začel veljati tudi nov red, ki ureja varovanje premoženja, prihode in izhode iz tovarne; to je urejeno z vhodnicami in dovolilnicami. Poleg tega so zabeleženi tudi vsi zamudniki.

Ugotavljamo, da so na to »dobro« lastnost v glavnem abonirani posamezniki, ki si zamudo verjetno razlagajo kot gibljivi delovni čas. Večina delavcev, zaposlenih v industrijski coni, je sprejela te ukrepe z razumevanjem in jih podpira, so pa tudi še neznani posamezniki, ki si sami odpirajo izhod iz cone z uničevanjem splošnega ljudskega premoženja; in te bo potrebno poklicati na odgovornost.

J. Gornik

Iz naše službe avtomatske obdelave podatkov

Kdaj novi računalnik?

Na tržišču se je januarja letos pojavil nov računalnik IBM iz serije 4300, ki je najnovejši in najmodernejši dosežek firme IBM.

V Brestu smo se sicer odločili, da zamenjamo sedanji računalnik v začetku leta 1980 z računalnikom IBM 370/138. Vendar pa smo glede na to, da je novi računalnik IBM iz serije 4300 veliko modernerji in ima večjo propustnost, da so cene in stroški kljub večjim zmogljivostim enake in da bi bila dobava računalnika iz serije 4300 le tri do štiri mesece kasnejša kot računalnika 370/138, odločitev v soglasju z drugimi uporabniki spremenili in izbrali računalnik IBM 4341.

Računalnik 4341 bo imel približno dvakrat večje zmogljivosti kot računalnik 370/138. Na njem bo mogoče uporabljati najnovejšo organizacijsko programsko opremo. Ima tudi veliko večje možnosti za prihodnje širjenje obdelave. Laže in hitreje bo moč uvajati daljinsko obdelavo podatkov. Stroški pri novem računalniku pa bodo, kljub naštetim prednostim, še nekoliko nižji kot pri računalniku IBM 370/138.

Izbrani računalnik bo po predvidevanjih mogoče instalirati v prvem oziroma v začetku drugega četrtletja 1980. leta. Priprave za čim boljše izkoriščanje novega računalnika že tečejo. Kadri se že dodatno šolajo, študirajo novosti, pripravljamo reorganizacijo službe za avtomatsko obdelavo podatkov, pripravljamo rekonstrukcijo prostorov in naprav, istočasno pa teče postopek pri republiških in zveznih organih, da spremembo pri zamenjavi tipa računalnika odobrijo.

Do instalacije novega računalnika se bomo morali vsi skupaj, še posebej pa delavci iz AOP, kar

najbolj potruditi, da sedanje redne obdelave preuredimo, jih po možnosti tudi izboljšamo, razvijemo nova področja za obdelavo, navežemo stike z delovnimi organizacijami in skupnostmi za obdelavo na novem računalniku.

Računamo, da bodo zmogljivosti novega računalnika z morebitnimi dopolnitvami zadostile vse potrebe vseh delovnih organizacij v občini za obdobje petih let in da bo mogoče avtomatsko obdelavo podatkov uvajati veliko hitreje in se s tem vključevati v prizadevanja za boljše in hitrejšo obveščenost vseh delovnih ljudi in občanov.

J. Otoničar

Premog je in ga ni

Pred kratkim je združenje jugoslovanskih premogovnikov sporočilo zveznemu komiteju za energetiko in industrijo, da gre »črno zlato« slabo v prodajo. Veliki rudniški kombinati zamenjujejo trgu večje količine premoga za ogrevanje. In kako je z dobavo premoga preskrbljeno za člane naše delovne organizacije?

Še v decembru lani je bila s »Kurivom« Ljubljana sklenjena pogodba za dobavo 800 ton po kvaliteti različnega premoga.

Doslej je dobavljenih 300 ton. Tovariš Urbas, ki posreduje pri dobavi, je povedal, da dobava ni takšna kot je bilo pričakovati, zato se je moral dogovarjati za dobavo iz rudnika Kanižarica pri Črnomlju.

Sklepati je torej, da slovenskih rudnikov ne pestijo prodajne težave.

Š. Bogovčič

SARDAN V BISTRI

Tehniški muzej Slovenije, ki domuje v Bistri pri Borovnici, se je med drugim odločil, da bo na častnem muzejskem prostoru dobilo mesto tudi nekaj uspešnih in množično proizvajanih stolov iz slovenske lesne proizvodnje. To naj bi bilo priznanje oblikovalcem, pa tudi proizvajalcem za njihovo uspešno delo na področju oblikovanja in kvalitetne obdelave končnih izdelkov iz masivnega lesa.

Takratna Tovarna lesne galanterije v Martinjaku je leta 1959 začela preusmerjati proizvodnjo. Namesto obešalnikov, hlačnih spon in podobnih drobnih izdelkov je pričela z zahtevnim izdelkom — stolom. Ta stol je bil M-2298, katerega avtor je bil arh. France Berlič. Stol je bil najprej namenjen samo za izvoz in sicer firmi Sardan Ltd. iz Anglije. Zato je tudi kasneje, ko so ga množično proizvajali, zadržal svoje ime.

V svoji dolgoletni karieri ni doživel veliko popravkov. Bile so samo spremembe v barvah in v sedežni preobleki. Do leta 1968, ko ga je tovarna prenehala proizvajati, se je količina teh stolov povzpela na zavidljivo številko okrog 1.700.000 kosov. Redne proizvodne serije so bile 10.000 kosov mesečno. Verjetno je malo krajev v Jugoslaviji, da ne bi poznali stola Sardan z našo pravo oznako M-299801.

Ko smo zbirali podatke in slikovno gradivo za tehniški muzej, smo s težko muko našli dobro ohranjen stol iz leta 1960. Bil je stalno v uporabi in lepo ohranjen, tako da ni bilo potrebnih večjih reparatur in nas bo dostojno zastopal v muzejski zbirki. J. Mele

Nič posebej vznemirljivega

(Nadaljevanje s 3. strani)

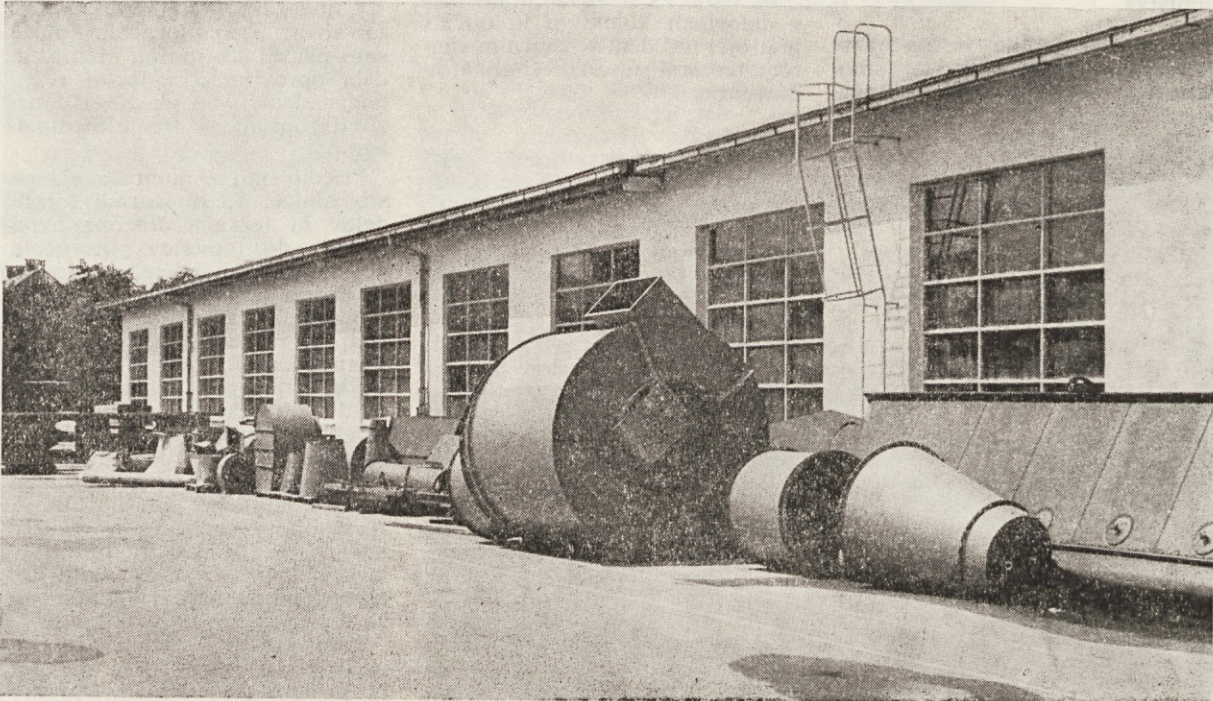
pred sejmom znana novost obiskovalce posebno pritegnila. Še enkrat lahko potrdimo, da je program za trg zanimiv ter da sta oblikovna rešitev in kvaliteta Katarine WH porok za uspešno prodajo.

Zelo veliko pa je bilo zanimanja obiskovalcev za mladinsko hišstvo TANDEM, ki prihaja iz TOZD GABER. Pohištvo je mehko in toplo oblikovano in predstavlja korak naprej pri oblikovanju pohištva za mlajše, ki je pri nas na sploh še precej zanemarjeno. Kljub nespornim kvaliteta prikaznega pa bo potrebno razmisliti, ali sedanjim elementom ne bi veljalo dodati še nekatere, na primer predalčnike,

police za igrače in mogoče še kaj. Tako privlačen program bi bilo škoda ponuditi nedodelanega in funkcionalno nepopolnega.

Čeravno ljubljanski Salon pohištva ni izpolnil vseh pričakovanj, smo z našim nastopom na njem lahko povsem zadovoljni. V prihodnje bomo morali sicer oceniti, kateri sejmi imajo dovolj velik pomen za kupce in poslovne partnerje, pa tudi za nas, za pospeševanje naše prodaje. Dejstvo je, da na vsakem sejmu, ki jih je pri nas kratko malo preveč, podjetje ne ustvarja dobrega imena v dovolj širokem obsegu niti pri potrošnikih niti pri trgovini niti prek tiska.

V. Frim

Oprema za tovarno ruinerlnih plošč je že pri nas

Listi iz šolske kronike

OB ZAČETKU GRADNJE NOVE ŠOLE NA BLOKAH

Leto 1828

V začetku 19. stoletja se je mladi podučevala v neki leseni bajti, tako imenovani »Mežnariji«.

Leta 1828 je pa občina sezidala sedanje šolsko poslopje na svoje stroške na prostoru, kjer je prej mežnarija stala.

Leto 1889

Imel je krajni šolski svet sejo, ter je med drugim sklenil, da se kupi harmonium za šolo, kar se je tudi zgodilo (glej inventar!). Čast mu!

Leto 1895

19. 4. 1895 v noči od 14. na 15. april od velikonočne nedelje na velikonočni ponedeljek bil je močan in hud potres kakoršnega v naših krajih nihče ne pomni. V učiteljskem stanovanju pod streho je stene na več krajih razrušilo: družina je prvo noč v pritlično stanovanje k mežnarju bežala in tu prenočila. Da si ta dogodek ni uplival na zadržek šolskega poduka na deželi — pač pa v glavnem v mestu, naj se to v spomin zabilježi, ker je bil splošni potres — posebno za Ljubljano — katastrofa za Kranjsko. Do 19. 4. ko sem to zabilježil, ponavljajo se še vedno manjši sunki.

Šolsko leto 1906/1907

Kljub neznosnim razmeram na tukajšnji šoli so bili učni uspehi povoljni. Krajni šolski svet je imel v tem letu tri seje. Nujni potrebi, da se tukajšnja šola razširi v trirazrednico ter da se v ta namen sezida novo šolsko poslopje, je slednjič ugodil cesarsko kraljevi deželni šolski svet. V končno posvetovanje v tej zadevi je bil sklican 5. avgusta 1907 ves občinski odbor vzajemno s krajnim šolskim svetom. Temu veličastnemu posvetovanju sta prisostvovala blagorodna gospoda: gospod cesarsko kraljevi okrajni glavar Ivan Kremenšek in gospod cesarsko kraljevi okrajni nadzornik Ivan Thuma. Po stvarnem pojasnjenju gospodov: gospoda okrajnega glavarja, gospoda okrajnega župana Ivana Modica je slednjič sklenil občinski odbor

1. šola pri Fari se razširi v trirazrednico. V ta namen se naj sezida novo šolsko poslopje na že kupljenem prostoru, in sicer

po načrtu trirazrednice v Begunjah.

2. Obenem s to šolo naj se začne graditi nova enorazrednica za šolski okoliš Sveti Duh.

3. V to potrebna vsota (okrog sedemdeset tisoč kron) naj name občina proti amortizaciji.

S tem ukrepom je postavil občinski odbor temeljni kamen boljšim šolskim razmeram — boljši bodočnosti za izobrazbo in napredek učeče se mladine.

Šolsko leto 1908/09

Krajni šolski svet je imel tekom tega leta tri seje. V tem šolskem letu se je končno rešilo vprašanje glede gradnje nove šole. Določilo se je, da se ima graditi novo šolsko poslopje v Novi vasi še tekoče leto, obenem tudi enorazrednica pri Sv. Duhu.

Za to preračunano vsoto si je je občina izposodila pri »Kmetški posojilnici« v Ljubljani. Razmere na tukajšnji šoli so že prekipale do vrhunca in skrajni čas je bil, da se okrene na bolje.

Šolsko leto 1909/10

V tekočem šolskem letu je bil pričetek gradenj novih šolskih poslopij, in sicer enorazrednice pri Sv. Duhu in trirazrednice v Novi vasi. Gradnja trirazrednice v Novi vasi je bila oddana na zmanjševalni dražbi dne 10. oktobra 1909 zidarskemu mojstru v Velikolaški okolici naseljenemu Italijanu Francu Venturinu za vsoto 46.622 kron 4 vinarje. Gradnja enorazrednice pri Sv. Duhu pa zidarskemu mojstru N. Renko — tu iz Cerknice.

Trirazrednico v Novi vasi so začeli graditi v meseceu maju. Delo je vodil znani zidarski mojster Jernej Maresci.

Dal bog, da bi se delo srečno dokončalo.

Šolsko leto 1911/12

16. 9. 1911. — Ako tudi bi se moral takoj začetkom šolskega leta otvoriti tretji razred, to ni bilo mogoče, ker delo v novi šolski stavbi ni bilo še dovršeno. Tako se je začel torej pouk na dvorazrednici v starem šolskem prostoru.

9. 10. 1911. — S tem dnem so se otvorili prostori novega šolskega poslopja ter z dohodom učiteljice gospodične Leopoldine Kos se je začelo podučevati v tretjem razredu.

21. 10. 1911. — Tega dne se je vršila kolavdacija novega šolskega poslopja. H kolavdaciji so do-

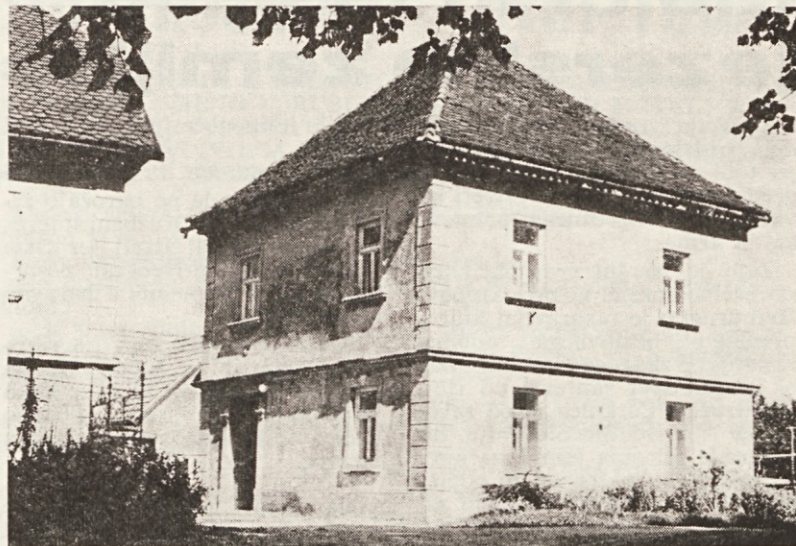
šli gospodje: cesarsko kraljevi okrajni glavar gospod Ekl, cesarsko kraljevi okrajni šolski nadzornik gospod Ivan Thuma, cesarsko kraljevi okrajni nadinžiner gospod Ivan Jakšič, cesarsko kraljevi okrajni zdravnik gospod Meier; dalje ves občinski odbor z gospodom županom Francem Drobničem na čelu, zastopniki krajevnega šolskega sveta in stavbnega odbora.

Po natančnem pregledu vseh šolskih lokalov se je kolavdacijska komisija pohvalno izrazila o vsem izvršenem bodisi zidarskem kakor mizarjem delu ter izrekla navzočima mojstroma, in sicer zidarskemu mojstru gospodu Jerneju Mareschiju in mizar-skemu mojstru gospodu Ivanu Useniku svoje priznanje.

Obenem se je pri tej priliki razpravljalo glede napeljave vodovoda v novo šolsko poslopje. Sestavljen se je dalje proračun za novo šolsko ograjo, drvarnico, smetišnice in ureditev vrta. Z novimi prirastki so narastli prvotni stroški 46.622 kron 4 vinarji na skupno vsoto... Še danes ne vemo, kolikšni so bili »prirastki«.

8. 11. 1911. — Tega dne se je vršilo slovesno blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Šolski prostori so se primerno okrasili, raz strehe so vihrale mogočne zastave, ob vhodu so stali visoki mlaji. Šolska mladina se je zbrala v šolskih prostorih. Po dovršenih obredih je imel gospod župnik Jakob Koritnik na zbrane otroke in navzoče občinstvo zelo primeren nagovor. Za njim so se nastopili kot govorniki gospodje: župnik Franc Pavlin, domači nadučitelj Matej Jug in župan Franc Drobnič. Vsi so podarjali potrebo šole, vzbujali ljubezen in veselje do nje v otrocih in starših, da bodo denarne žrtve občanov in delovanje učiteljstva rodile obilne sadove. Spomnilo se je tudi našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., v katerega večer spomin njegovega preslavnega 60-letnega vladanja je dobila krasna šolska stavba naslov: »Cesarja Franc Jožefa I. jubilejna ljudska šola«. Zagromeli so stoteri navdušeni »Slava« klici. S tem je bila slovesnost tega dne končana.

Od tod do danes je šola v Novi vasi nudila osnovno znanje in vzgojo okrog 3000 Bločanom. Medtem je preživela dve svetovni vojni: v njej so se zdravili vojaki stare Avstrije, vojska stare Jugoslavije, šopirili so se italijanski okupatorji in belogardi-

Kdaj bo Gerbičeva hiša v Cerknici resnični muzej?

sti. V njej so bili zaprti Bločani, ki so jih na vrtu za šolo sodili, od tod pa jih pošiljali v internacije in pred puške.

Leto 1973

19. 10. 1973 — za občinski praznik, je Bloška planota z otvoritvijo asfaltirane ceste od Police do pod Velikega vrha mnogo pridobila. Postala je laže dostopna.

Tudi slavnostna seja občinske skupščine je bila tega leta v Novi vasi. Skupščina je na tej seji sprejela sklep o poimenovanju naše šole po uglednem bloškem aktivistu in partizanu Tajnikovem Tonetu. Naš naslov je od tega dne: Osnovna šola Tone Šraj-Aljoša Nova vas — Bloke.

Leto 1975

8. in 9. junija 1975 je bil v vseh krajevnih skupnostih, razen v Loški dolini, ki že ima novo šolo — referendum za uvedbo samoprispevka za izgradnjo novih šol in telesnovzgojnih objektov v občini.

V program izgradnje je po vnaprej dogovorjenem prioritetnem redu zajeta tudi izgradnja nove šole v Novi vasi. In sicer naj bi se najprej zgradila nova telovadnica in 8 učilnic pri osnovni šoli v Cerknici, potem pa šola v Novi vasi.

Naš kolektiv je bil v teh dneh v celoti zaposlen: v istem večeru smo na štirinajstih mestih na Bloški planoti razlagali potrebo po samoprispevku ter pojasnjevali program izgradnje. Na vsako mesto, kjer so se zbrali vaščani, je šel tudi eden od učiteljev in po trije predstavniki pionirjev. Vseh sedem volišč na naši planoti se je dobro odrezalo.

Takoj naslednje jutro smo na šoli izdali obvestilo, v katerem smo se zahvalili krajanom za odlično udeležbo in za napredno odločitev, hkrati pa smo tiho slavili občutek zmagovalstva, saj smo se zavedali, da smo s svojo

prisotnostjo na zborih pred referendumom, z veliko in učinkovito propagando, ki smo jo vso vodili prek šole ter s trmasto udeležbo na voliščih, občutno pripomogli k uspešnemu izidu referenduma.

Šolsko leto 1976/77

To leto pomeni začetek predšolske vzgoje in varstva otrok na Bloški planoti. Odprli smo namreč prvi oddelek vzgojno varstvene enote. Nekateri starši gledajo nanj še z rezervno, nekaterim pa je v veliko olajšanje. Oddelek ima svoje prostore v učiteljskem bloku v eni od garsonjer.

Leto 1977/78

19. oktober 1977. — Občinski praznik je bil zelo bogat. Otvoritev ceste Podgora—Babno polje, skupščinska dvorana v Cerknici. Posebna pridobitev: telovadnica v Cerknici — prvi objekt iz samoprispevka. Košarkarska tekma: BREST proti INDUSTROMONTAŽI. Lepa tekma, lepa dvorana, lepa otvoritev in lepa — pridobitev.

Šolsko leto 1978/79

29. september 1978. — Otvoritev novih šolskih prostorov v Cerknici — drugi dosežek samoprispevka.

26. junija 1979. — Prvi dan po zaključku pouka je predsednik občinskega sindikalnega sveta, domačin in nekdanji učenec osnovne šole v Novi vasi s pomočjo delavcev iz Gradišča, gradbenega podjetja, ki je prevzelo gradnjo nove šole, na vzdolžno steno Doma TVD Partizan vzdal ploščo s tole vsebino: **OBČANI IN DELAVCI CERKNIŠKE OBČINE MLADINI BLOK OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV 1979.**

S tem se začne gradnja nove šole na Blokah.

Izbral: J. Praprotnik

Avgusta v Zelše!

Že v prejšnji številki našega OBZORNİKA smo napovedali, da bomo letos spet imeli možnost, srečevati se z vrhunsko umetniško poustvarjalnostjo v našem edinstvenem kulturno zgodovinskem ambientu — v Zelški cerkvi.

Ob naši prvi objavi še ni bila povsem znana vsebina letošnjih koncertov. Zdaj že vemo tudi za vsebino in ker obljuba dela dolg, jo posredujemo:

3. avgusta bomo v koncertu baročnih glasbil slišali študente oddelka za muzikologijo pri filozofski fakulteti v Ljubljani. 10. avgusta nas pričakujejo naši dobri znanci iz Zelš in tudi od drugod z večerom opernih arij in samospevov. Nastopili bodo Ladko Korošec, Božena Glavakova, Zlata Ognjanovičeva in Stane Koritnik.

V petek, 17. avgusta ne bo koncerta, zato pa nam bodo samostojni koncert priredili 24. avgusta pevci Ljubljanskega okteta kot se po novem od 1. junija letos naprej imenuje nekdanji Študentski oktet.

Za zaključek in vrh letošnjih Zelš — vrhunski umetniki, zbrani v Slovenskem oktetu, ki bodo zaključili letošnje Zelše in sicer 31. avgusta.

Koncerti se bodo pričnili ob 19. uri.

Kot že vemo, vpis abonmajev že teče in bi veljalo pohiteti z vpisom.

Naj izrečemo še povabilo: Na svidenje avgusta v Zelšah!

Ribiči in lastniki jezerskih zemljišč

Letošnja izredna suša je prizadela pridelovalce poljskih kultur, pa tudi živinorejce; znašli so se pred težavami, kako preživeti živino zaradi občutnega pomanjkanja krme.

Zato je izvršni svet občinske skupščine sprejel nekaj ukrepov. Med drugim je razpravljal tudi o predlogu poslovnega odbora Kmetijske zadruge Cerknica, naj bi izvršni svet zahteval od ribiške družine Cerknica in od zavoda za ribištvo SR Slovenije, da pregrade oziroma jezove na jezeru znižajo za meter ali jih popolnoma odstranijo ter odprejo zapornice v Veliki Karloviči. Izvršni svet je podprl vsa prizadevanja za odpravo posledic suše in takoj pripravil razgovor z vsemi prizadetimi.

Ob tem naj povemo, da nekaj kmetov že nekaj let obtožuje ribiško družino, kako je kriva, da ne morejo kositi; v resnici pa sta košnja in spravilo stelje možna, seveda, če so ustrezni vremenski pogoji.

V projekt Gornji Jadran je bila vključena tudi poskusna ojezeritev Cerkniškega jezera, v kar je bilo pred leti vloženi precej sredstev. To je eden izmed glavnih vzrokov, da ne odteka toliko vode kot pred gradnjo pregrade v Veliki Karloviči. Pri tem poskusu je med drugimi sodeloval zavod za turizem, ne pa ribiška družina, o čemer je večkrat marsikdo v zmoti. V dolgoročnem načrtu so predvidevali, da se bo turizem na Cerkniškem močno razvil, saj so predvideli okrog dva tisoč turističnih ležišč in stalno vodo na Cerkniškem jezeru.

Te sanje se niso uresničile in verjetno se še lep čas ne bodo. V Veliki Karloviči je bila zgrajena betonska pregrada, ki dopušča odtok vode le, kadar jo je dovolj; čim se gladina zniža izpod štirih metrov, pa voda preneha odtekati v Veliko Karlovico (sedaj Stara Karlovica) in odteka samo v Novo Karlovico, ki pa je največkrat zamašena s steljo in z ostalimi naplavljenimi odpadki, kar povzroča, da voda odteka počasneje.

Struga Cerkniščice je proti Dolnji vasi močno onesnažena in zamašena z odpadki, da pri hudem nalivu voda ne more normalno odtekati po strugi v Karlovico. Zato prestopi bregove in preplavi zemljišča lastnikov. Temu vprašanju bi morala bolj prisluhniti vodna skupnost Ljubljana — Sava, ki je odgovorna za regulacijo in čiščenje strug.

Tudi občani se moramo zavedati, da odpadki niso za vodo, temveč le za smetišče.

Presihanje jezera je pač odvisno od vremenskih razmer.

Kadar so pogoji ugodni, je krme in stelje za spravilo na pretek. Predolgo čakanje seveda ni priporočljivo, saj za to poskrbi narava in je v nekaj dneh jezero lahko spet razlito.

Iz razgovorov med lastniki zemljišč pa je čutiti, da so leti premalo obveščeni o delu ribiške družine in ostalih ustanov, ki so sodelovale pri preizkusu ojezeritve. Z vodami upravlja ribiška družina in zavod za ribištvo iz Ljubljane, katerima jih je dala v upravljanje občinska skupščina. Vedeti moramo, da so vode in ribji živelj družbena lastnina, ne pa zasebna, kot si še marsikdo misli.

Ribiška družina in zavod za ribištvo sta dobila v upravljanje vodo zato, da pravilno in smotno gospodarita z njo in z ribjim življenjem. Za tako gospodarjenje so potrebni življenjski pogoji za ohranitev ribjega življa. Te pa zagotavljajo pregrade, zgrajene na družbeni lastnini, ne pa na zasebni. Pri izgradnji pregrad so ribiči skušali poiskati skupne rešitve z lastniki zemljišč, ki so v neposredni bližini struge, če je

to bilo le mogoče (primer Zadnji kraj).

Pri normalnem presihanju jezera te pregrade ne ogrožajo zasebnih zemljišč. Družbeni interes je, ohraniti ribji živelj ter čiste vode, žal pa največkrat pozabljamo na to pomembno naravno bogastvo.

Zavedati se moramo, da ribištvo v odprtih in zaprtih vodah pripada kmetijstvu in je še kako pomemben vir hrane, gledano tudi z vidika splošnega ljudskega odpora.

Na osnovi ukrepa, ki ga je sprejel izvršni svet, je bil pred nekaj dnevi ogled teh zemljišč. Komisijo so sestavljali predstavniki pristojnega organa občinske skupščine, kmetijske zadruge, kmetje in predstavniki ribiške družine. Ogled je bil opravljen na vseh področjih jezera, kjer sta mogoča takojšnja košnja in spravilo jezerske stelje. Ugotovljeno je bilo, da je površin za intenzivno košnjo več kot dovolj.

Izredni vremenski pogoji so že od začetka junija omogočali, da bi izkoristili te možnosti, vendar

jih skoraj nihče od kmetov ni. In zdaj bodo najbrž spet krivi ribiči. Te možnosti je treba izkoristiti, vendar so žal že skoraj zamujene. Pristojni organ občinske skupščine in kmetijska zadruga pa bi morala te zadeve urediti z lastniki zemljišč, ki se že vrsto let ne ukvarjajo s kmetijstvom

in dati možnost tistim, ki želijo kositi na območju jezera. Upajmo, da bo letos — glede na možnosti — stelje in krme iz jezera več kot dovolj.

Ribiči pa smo pripravljeni vedno sodelovati in iskati rešitve v obojestransko korist.

J. Abrahamsberg

Mladina poje

10. junija se je v kulturni dvorani v Novi vasi zbralo 370 mladih, ki so v dvehurnem programu predstavili do zadnjega kottička polni dvorani gledalcev, kaj so se naučili v letošnji sezoni pod vodstvom svojih strokovnih vodij na področju zborovskega petja, folklorne in instrumentalne glasbe. Sodelovali so: otroški pevski zbori osnovnih šol Unec, Rakek, Cerknica in Nova vas; mladinski pevski zbori osnovnih šol Rakek, Cerknica, Grahovo in Stari trg; folklorna skupina osnovne šole Rakek in harmonikarski orkester občine Cerknica.

Letošnjo revijo je pripravila v sodelovanju z osnovnimi šolami, izobraževalno skupnostjo in krajevno skupnostjo Nova vas zveza kulturnih organizacij Cerknica, ki je posameznim skupinam tudi podelila priznanja in praktične nagrade.

Pri zvezi kulturnih organizacij se zavedamo, da moramo dajati prednost prav mladim, saj si v šolskih letih oblikujejo potrebe po kulturi in pridobijo kulturnih navad. Prav v času osebnostnega oblikovanja in dozorevanja je pomembno, da se mlad človek sreča z umetnostjo in najde v njej tudi oporo. Vemo tudi, da bi bil vzgojno izobraževalni proces brez kulturne vzgoje zgrešen, vendar vprašanje kulturne vzgoje ni mogoče prepuščati samo šolam samim, temveč tudi njene okolju, družbeno-političnim organizacijam, kulturnim društvom in kulturnim organizacijam. Kulturni utrip šole je še posebej primerno področje za odpiranje šole v njeno okolje.

Zato načrtujemo, da bomo pod naslovom **NAŠA BESEDA** že prihodnje leto pričeli s spletom kulturnih prireditvev otrok, šolske in ostale mladine, ki bi zajemale vsa področja in oblike kulturne ustvarjalnosti mladih: gledališke, lutkovne predstave, recitacijske prireditve, ansambelsko petje in igranje, zborovsko petje, folkloro in druge oblike plesa, filmsko ustvarjalnost, likovne, oblikovalske, fotografske, zgodovinske in druge razstave:

SKUPNE PRIREDITVE Z RAZLIČNIMI SESTAVINAMI.

Prepričani smo, da bi tako nudili pregled raznolike tvornosti mladih v občini, sleherni prireditvi pa iztrgali iz ozkega okvira, v katerem je nastala, ker bi jo predstavili širši javnosti. Tako bi dali ustvarjalcem tudi vzpodbudo, priznanje in možnost, da mladi predstavijo svoje boljše stvaritve v medobčinskem merilu, najboljše pa na ravni republike.

A. Perčič

S. Šestanovič

Življenjsko važna vprašanja

PRIHODNJI RAZVOJ SAMOUPRAVNIH DRUŽBENO-EKONOMSKIH ODNOSOV V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

V javni razpravi je osnutek stališč, sklepov in priporočil skupščine SR Slovenije o prihodnjem razvoju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Razpravo o teh stališčih organizira in vodi v temeljnih organizacijah združenega dela občinski sindikalni svet, v krajevnih skupnostih pa občinska konferenca SZDL. Skupščina SR Slovenije bo predvidoma 11. julija sprejela ta stališča, sklepe in priporočila in z njimi opredelila stališča za spremembo družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, za samoupravno organiziranje tega področja in na tej podlagi za spremenjen način financiranja razširjene reprodukcije in za prehod na ekonomske stanarine.

Temeljni nosilci vseh odločitev o sredstvih za stanovanjsko graditve ter o njihovem združevanju in uporabi so delovni ljudje in občani, delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in občani v zborih stanovalcev v soseskah, krajevnih skupnostih ter v samoupravnih stanovanjskih skupnostih.

Delavci v temeljnih organizacijah ugotavljajo potrebe po stanovanjih, sprejemajo kot sestavne dele planov temeljnih organizacij programe reševanja stanovanjskih vprašanj in programe urejanja sosesk, s katerimi zagotavljajo njihovo izvajanje v samoupravnih stanovanjskih skupnostih občine. S plani temeljnih organizacij so določeni elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti: višina potrebnih sredstev, razmerje med družbeno in zasebno gradnjo, vrsta, velikost in kvaliteta stanovanja, lastna udeležba

bodočih stanovalcev in druge pravice ter obveznosti delavcev temeljnih organizacij na področju pridobivanja in gospodarjenja s stanovanji.

Izhodišče za samoupravno sporazumevanje in združevanje sredstev je dolgoročno načrtovanje stanovanjske graditve. Vsa sredstva za stanovanjsko gradnjo se načrtujejo evidentirajo in združujejo v samoupravni stanovanjski skupnosti. Sredstva združujejo temeljne organizacije namensko in iz čistega dohodka. Drugi viri sredstev so še amortizacija, bančna sredstva, lastna sredstva občanov in sredstva za solidarnostno gradnjo stanovanj, oblikovana iz dohodka temeljnih organizacij in skupnosti. Uveljavilo naj bi se načelo lastne udeležbe, da mora vsak po svojih možnostih prispevati lastna sredstva za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja, ne glede na to, ali pridobiva pravico do uporabe družbenega stanovanja ali v za-

Gradbišče na Svinji gorici v Cerknici

NAŠI LJUDJE

Skoraj bi morala obleči topla plašča, ko sva s fotografom naše ga Obzornika obiskala Alojza Humarja. Našla sva ga pri njegovem delu, ko je vodil razprodajo kuhinjskih elementov v nekem kozolcu pri Starem trgu. Beseda je dala besedo in kmalu je bil pripravljen spregovoriti o svojem življenju. Takole je pripovedoval:

»Rodil sem se v delavski družini v Solkanu, ki je bil tedaj še pod Italijo. Že v rani mladosti sem zasovražil zatiralce slovenskega naroda, saj razen v domači hiši nisem smel nikjer drugje govoriti slovenske besede. Po končani osnovni šoli sem se v neki obrtni delavnici učil za mizarja. Tam sem si pridobil večšine tega poklica vse do 5. februarja 1943. leta, ko so me Italijani v eni izmed racij aretirali in poslali v srednjo Italijo na delo v delavske bataljone.

Tam sem ob pomanjkanju hrane in nečloveških pogojih pri delu še bolj zasovražil fašizem in njegove pristaše, zato sem takoj po kapitulaciji Italije navezal stike z narodnoosvobodilnim gi-

banjem in 3. februarja 1944. leta odšel v partizane.

Vsa partizanska leta sem preživel kot bataljonski kurir. Iz tega časa se mi je najbolj vtisnilo v spomin, ko smo uničili belogardistično postojanko na Črnem vrhu in pa ko smo bili v zadnji ofenzivi obkoljeni v Gačniku. Kot kurir sem bil na svojih dolgih poteh od javke do javke nenehno v nevarnosti in samo sreči se moram zahvaliti, da sem ostal živ, ko sem po zadnji ofenzivi na poti v Renče ob prehodu čez cesto Gorica—Ajdovščina padel v močno nemško zasedo.

Po končani vojni sem ostal v vojaški službi v Ljubljani, od koder sem moral v podoficirsko šolo v Bjelovar in Mostar. Tam sem se usposobil za kasnejše delo na avstrijski meji pod Ojstrim vrhom.

Velika želja po opravljanju mojega osnovnega poklica me je pripeljala do tega, da sem leta 1949 slekel vojaško suknjo in se zaposlil v Meblu v Novi Gorici. Tam sem opravil vrsto normirskih tečajev in tako postal kos novim in zahtevnejšim delovnim

nalogam. V teh letih sem si ustvaril družino in si poiskal zaposlitev v Kopru, od koder pa sem se zaradi zdravja leta 1964 preselil v Stari trg in tako postal Bestovec.

— Kaj menite o svojem delu?

»V petnajstih letih, odkar sem zaposlen v Gabru, se je delo precej izboljšalo, k čemur so s svojim odrekamjem prispevali domači prav vsi delavci in tako omogočili velik razvoj. S svojim delom sem zadovoljen, mislim pa, da bi morali biti vsi delavci bolj disciplinirani in da bi morali svoj delovni čas bolje izkoristiti. Seveda pa moramo starejši delavci svoje delovne naloge počasi prepuščati mlajšim. To sem omenil predvsem zato, ker se že pripravljam, da bom čez dobro leto odšel v pokoj.«

Tovariš Humar aktivno deluje v političnih organizacijah v svojem kolektivu in v krajevni skupnosti ter v samoupravnih organizacijah. Politično delo v svoji temeljni organizaciji je na splošno ocenil kot dobro, še posebno v zadnjem času, ko se pripravljajo tudi na ustanovitev mladinske osnovne organizacije.

Vse njegove želje so usmerjene k čim večjim uspehom delovne organizacije in krajevnih skupnosti, vsem želi zdravja in miru, predvsem pa, da bi otroci nadaljevali njegovo pot.

A. Šega

IZ TOZD POHIŠTVO

14. junija je bil za člane delavskega sveta in člane izvršnega odbora sindikata informativni sešatek.

Na sestanku je predstavnik TOZD PRODAJA prispeval informacijo o trenutnem stanju na tržišču. Povedal je, da prodaja upada in da prihajamo v tiste kritične mesece, ko je povpraševanje najslabše. V TOZD POHIŠTVO bodo vse sile vložili za povečanje izvoza v tem času.

V. ŽNIDARŠIČ

Že dolgo nismo pisali o delu naše špedicije. Kaže, da bo prevoz po železnici spet bolj zanimiv.

Novi splošni akti

Ob uresničevanju zakona o združenem delu smo že sprejeli v glavnem vse samoupravne splošne akte, ki jih ta zakon zahteva. Seveda pa bo potrebno sprejeti oziroma uskladiti z novimi predpisi še nekatere. V delovni skupnosti skupnih dejavnosti bomo morali sprejeti še statut. Ta akt ni bil še sprejet predvsem zato, ker je prišlo v zvezi z reorganizacijo skupnih dejavnosti po zakonu o združenem delu do organiziranja nove temeljne organizacije PRODAJA iz nekaterih delov skupnih dejavnosti. Glavne zadeve, ki jih sicer ureja statut, smo začasno uredili s statutarim sklepom.

Potrebno bo sprejeti tudi statut delovne organizacije. Za ta akt ugotavljamo, da ga v praksi nismo dosti uporabljali, saj niti teorija niti praksa nista v celoti opredelili njegove vsebine. V njem so predvsem take določbe, ki so že zapisane v nekaterih drugih samoupravnih splošnih aktih (samoupravni sporazum o zdru-

žitvi v delovno organizacijo in drugje). Tudi zakon o združenem delu ni dovolj podrobno opredelil vsebine statuta. Pojavlja se nam vprašanje, ali je ta akt res potreben. Do takšnih ugotovitev prihajajo tudi v posameznih drugih delovnih organizacijah, pa tudi posamezni pravni teoretiki.

Ko bo sprejet zakon o usmerjenem izobraževanju, bomo morali uskladiti z njim tudi pravilnik o izobraževanju.

Sprejeti moramo še pravilnik o inovacijah (ustvarjalnosti pri delu). Podlaga za ta pravilnik, ki ga sprejme delavski svet delovne organizacije, je že oblikovana v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka.

Tako bo ta pravilnik urejal predvsem postopek in organe za odločanje o uveljavljanju nadomestila za ustvarjalnost pri delu v temeljni organizaciji.

V tem mesecu smo sprejeli na podlagi določil zakona o prometu blaga in storitev s tujino in zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino samoupravni sporazum o ustvarjanju deviznih sredstev in o poslovanju z njimi. S tem sporazumom so urejena razdelitev in nadaljnje ustvarjanje deviznih sredstev, skupno vodenje evidenc o deviznih sredstvih in izhodišča za poslovanje z njimi. Tako je ustvarjena podlaga za nadaljnje samoupravno sporazumevanje na področju deviznih sredstev (pravic).

A. Perčič

Slovenščina v javni rabi

ODPELJAL SE JE K PREDSEDNIKU SKUPŠČINE OBČINE, KI JE PROFESIONALNO ZDRUŽEVAL DELO V POZD MOTELI WALLEY INN, KJER JE OPRAVLJAL DELA IN NALOGE INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA; FUNKCIJO PREDSEDNIKA SKUPŠČINE JE NAMREČ OPRAVLJAL VOLONTERSKO.

Takšen stavek lahko danes preberemo kjerkoli. Slovnico in pravopisno je celo v redu.

Poglejmo najprej, kaj smo iz njega izvedeli:

— Odpeljal se je (s čim — navsezadnje ni pomembno. Verjetno z avtom.)

— K predsedniku skupščine občine (to je treba povedati, ker bi sicer lahko kdo misli, da je šel k našemu Pakizu, ali h kateremu koli predsedniku — mnogo nas je!)

— Da je profesionalno združeval delo — je treba povedati, ker bi se sicer ne vedelo, ali je župan plačan ali ljubiteljsko opravlja to svoje poslanstvo.

— Da združuje delo v POZD (pogodbeni organizaciji združenega dela), je vendar pomembno, ker bi se res ne spodobilo, da bi bil župan navaden krčmar, torej zasebni obrtnik.

— Da to ni čisto navadna krčma, pove naslov Moteli — pomeni, da je to gostilna s kako posteljo in s prostorom, na katerem lahko čez noč počiva vsaj ena limuzina.

— O imenitnosti lokala posebej kriči angleško ime (saj ni pomembno, če ga ne znamo zanesljivo prav prebrati, važno je, da ne vemo, kaj pomeni).

— Nujno je tudi povedati, da župan opravlja v svojem POZDU dela in naloge individualnega poslovnega organa. Kam bi pa prišli, če bi bil predsednik skupščine kak knjigovodja ali celo točaj iz tega POZDA?

Veliko je torej vsebine in tem našem stavku. Vendar nas v njem marsikaj moti: V kopici nepotrebnih besednih zvez in pojasnil zgubimo jasni namen stavka, preden ga preberemo do konca.

Motijo nas tuje besede: volonter, profesionalno, Walley Inn, motel, funkcija, individualni.

Motijo nas še novi, čeprav že uveljavljeni in slovenski izrazi: predsednik skupščine občine, POZD, združevati delo, opravljanje dela in naloge, poslovodni organ ...

Moti nas sama dolžina stavka. Proti koncu že pozabljamo, kaj smo prebrali v začetku.

Cankar je leta 1907 isto vsebino povedal namreč takole: »NAPOTIL SE JE K ŽUPANU, KI JE BIL KRČMAR V DOLINI.«

Res, da so se družbene razmere v tem času močno spremenile — na bolje, res je pa tudi, da se je naš jezik močno razvil — toda ne samo na bolje!

Skoraj nobene stvari več ne znamo poimenovati z eno besedo. Fižolu bomo kmalu rekli: na preklo se ovijajoča grahasta stročnica s semeni, bobu podobnimi. Bobu pa: Pol metra visoka zelenjava s stročjem, v katerem čepijo fižolu podobne letvice ...

Takole približno bomo poskušali v naslednjih nekaj številkah spregovoriti o plevelu, ki se razrašča v naših vsakdanjih papirjih.

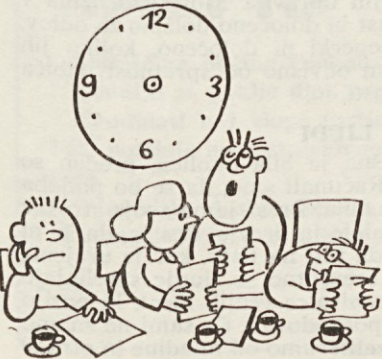
Spoznali bomo, kako tratimo čas in papir, kako razmetavamo svoje delo, hkrati pa izgubljam miselni stik z bralci, če ga sploh še kaj imamo.

Ob vsem tem niti ne pomislimo, da pomagamo kvariti svoj lastni jezik, s tem pa »odmiramo« se kot Slovence. Če smo za to, potem kar tako naprej! Čez kakih sto let bodo po spisih naših vnukov brskali samo še sivobrati čudaki. Razveselili se bodo vsakega veznika in predloga, zakaj vse druge besede bodo tuje ali pa čudno nove. Smisel stavčnih skrpulac bodo lahko razvozljali le še računalniki — oprostite — kompjuterji.

J. Praprotnik

Svinja gorica dobiva novo podobo. Jeseni bodo tam že prvi stanovalci.

Še precej nedorečenega

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU NA BRESTU

V vseh družbenih okoljih, še posebej pa v združenem delu se je nedavno iztekla javna razprava o osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju. Nosilec javne razprave je bil sindikat, ki je usklajeval in zbiralec pripomb oziroma stališč o osnutku zakona.

Osnovni namen javne razprave je bil v tem, da se čimveč delavcev in občanov seznani s predlaganim sistemom usmerjenega izobraževanja ter oceni možnosti in pripravljenost za prehod na novi sistem.

Javna razprava je bila v posameznih temeljnih organizacijah različno organizirana, pač glede na možnosti oziroma na navade v temeljnih organizacijah. Še najbolj je potekala javna razprava v TOZD Masiva, kjer so dobili osnovne informacije vsi zaposleni delavci.

Osnovne cilje, ki jih nakazuje osnutek zakona, so delavci ugodno sprejeli. Naj jih ponovimo:

1. odprava dualističnega šolstva in zgraditev enovitega vzgojnega izobraževalnega sistema, v katerem bo izobraževanje za delo, samoupravljanje in življenje;

2. dvig splošno izobraževalne ravni vseh prihodnjih generacij v skladu s prihodnjo »učeo se družbo«;

3. prilagajanje izobraževalnih programov in obsega izobraževanja sedanjim in prihodnjim družbenim potrebam;

4. usklajevanje vzgojno izobraževalnega sistema v vsej državi na osnovi enotne klasifikacije poklicev.

Odzivnost v razpravah je bila odvisna od interesov posameznih okolij. Še najbolj so jo sprejeli delavci v proizvodnji. Ti se namreč najbolj čutijo osamljene. Mednje le redkokdaj zaide mlad človek in pri delu tudi ostane. Novi sistem pa zagotavlja zgodnejše usposabljanje za poklice. Za preprostega dela je možen poklic že po prvem letu šolanja, množičen pa je po drugem letu. Izobraževalni proces poteka v šoli in se dopolnjuje v združenem delu. Tako organiziran vzgojno izobraževalni proces nam bo zagotavljal večji priliv mladine na Brest, predvsem pa na delo v temeljne organizacije.

Bilo je tudi nekaj kritičnih pripomb, predvsem na svobodno izbiro poklica, ki je zapisana v ustavi in v deklaraciji o človekovih pravicah, sprejeti na Helsinški konferenci.

Osnutek zakona namreč predvideva, da obseg izobraževanja določijo uporabniki in izvajalci v posebnih izobraževalnih skupnostih. Sedanje omejitve vpisa v posamezne vrste šol pomenijo usklajevanje obsega izobraževanja s potrebami združenega dela po poklicnih profilih. Če bi se mladina odločala za poklice, ki jih družba ne potrebuje glede na sedanje in prihodnje potrebe, pomeni to nesvobodo oziroma obvesnost za družbo kar zadeva financiranje, izobraževanje, združevanje sredstev za nezaposlene, če se bodo pojavili pred vrati

skupnosti za zaposlovanje. Kot svobodna družba pa si želimo, da bi si med seboj porazdelili delo, ki ga trenutno imamo, pomeni, da bi se morala tudi vsa mladina odločati za družbi potrebne poklice.

Naslednja pripomba se je nanašala na mrežo šol in njenih posledic. Če bomo v Postojni zgradili srednješolski center za lesarstvo, kovinarstvo in blagovni promet, pomeni, da bomo Cerkničani lesarji, Trboveljčani rudarji, Jeseničani železarji, Ljubljanci pa upravni delavci.

Do zahtevnejših poklicev pa bodo naši otroci še težje prihajali — na primer poklici, ki sodijo v področje kulture. To vprašanje ni čisto nepomembno, čeprav ga

bodo ublaževali študentski in srednješolski domovi, ki omogočajo vključevanje v šole iz oddaljenih krajev Slovenije. Izgradnja domov pa poteka sedaj in še ni zaključena.

Se vedno pa nismo spoznali, da je preobrazba v usmerjeno izobraževanje zadeva združenega dela. Še vse premalo čutimo potrebo po tesnejšem povezovanju združenega dela (uporabnikov) s šolami (izvajalci). Šolstvo v naši zavesti obstaja bolj ali manj državna zadeva in nanjo vsebinsko in samoupravno še ne posegamo. Odtod tudi pripomba, da so novi izobraževalni sistem pripravili ljudje, ki združenega dela sploh ne poznajo oziroma ga od blizu še videli niso.

Brez odločilnejšega vpliva združenega dela na preobrazbo v usmerjeno izobraževanje in prilagajanje združenega dela »rezultatoma« usmerjenega izobraževanja bo preobrazba zbledela.

F. Trušič

Iz drugih lesarskih kolektivov

ALPLES je odprl nov salon pohištva v Železnikih. V novi moderni zgradbi so tudi poslovni prostori, računalniški center in foto atelje. V salonu pomagajo kupcem pri izbiri pohištva trije arhitekti — svetovalci. Celotna naložba je veljala blizu pet milijard starih dinarjev. Sedaj so tudi neke sredi gradbenih del za novo toplarno.

V **STOLU** so se na pobudo sindikata dogovorili za **tekmovanje med temeljnimi organizacijami za boljše gospodarjenje**. Tekmovanje obsega naslednje dejavnosti: povečanje produktivnosti dela, zmanjšanje materialnih stroškov, boljše izkoriščanje delovnega časa, zmanjšanje bolniških izostankov, pospešena inovacijska dejavnost, izboljšanje discipline. Seveda so za vse te dejavnosti izdelali tudi ustrezna merila.

Tudi v **INLESU** si prizadevajo za **širjenje lastne prodajne mreže** na domačem tržišču. Sedaj imajo po vsej državi devet svojih prodajnih enot, aprila pa so jo odprli tudi v Novi Pazovi. V njih prodajo nad četrtino celotne svoje proizvodnje. Ob koncu preteklega leta so zgradili **nov obrat družbene prehrane** (naložba je veljala približno milijardo in pol starih dinarjev), letos pa namestavajo izgraditi **ново kotlovnico**.

Ko so v **LESNINI** pregledali uspešnost poslovanja v prvem letošnjem trimesečju, so ugotovili, da je bilo **uspešnejše kot leto poprej**, čeprav se pojavlja vrsta težav. Predvsem je to vprašanje likvidnosti, ker za povečani obseg poslovanja niso pridobili dovolj dolgoročnih virov, kratkoročna posojila pa so zelo draga. Precej lastnih sredstev so namenili za potrošniška posojila in za plačevanje izvoznih premij, ki jih dr-

žava regresira z večmesečno zamudo.

Ob koncu maja so v **JELOVICI** slovesno odprli **nov obrat za izdelavo montažnih hiš** in obrat za izdelovanje termatov stekel. Zlasti od nove proizvodnje montažnih hiš si dosti obetajo na domačem tržišču, še posebej pa pri izvoznih poslih. Precej težav so imeli z dobaviteljem transportne opreme STT Trbovlje, zato se je gradnja močno zavlekla. Celotna naložba je veljala okrog pet in pol milijarde starih dinarjev.

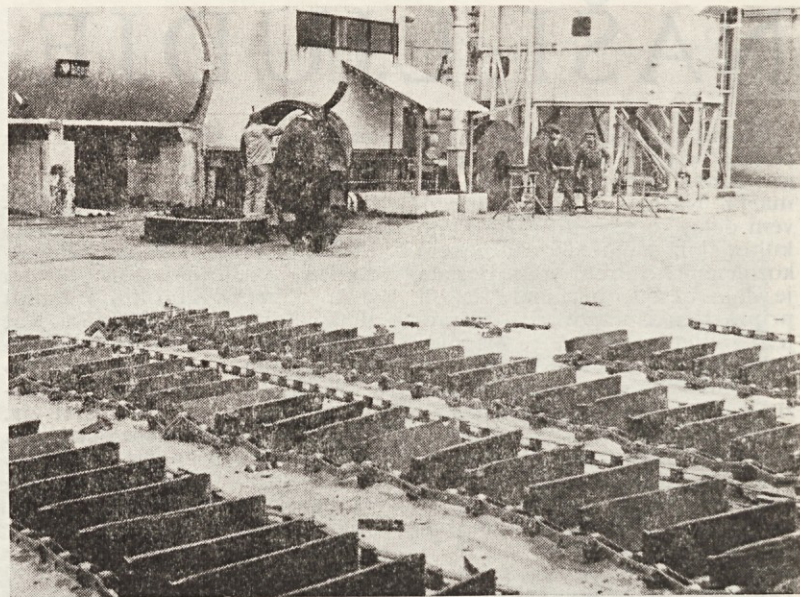
Maja je **NOVOLES** obiskala **delovna skupina centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije**, ki je imela nalogo, da na podlagi obiskov v delovnih organizacijah v Sloveniji pripravi gradivo za sejo centralnega komiteja. Beseda je tekla predvsem o dohodkovnih odnosih, uresničevanju le-teh v praksi ter o položaju in nalogah družbenopolitičnih organizacij pri uresničevanju zakona o združenem delu.

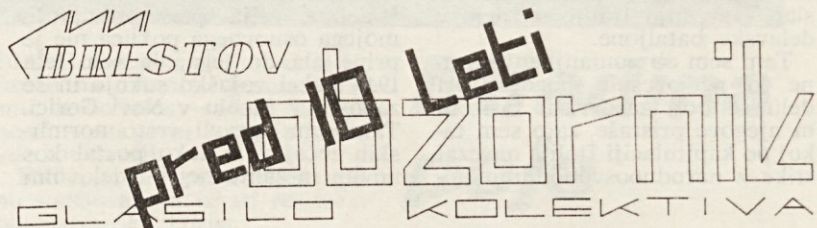
V **LIP Bled** gradijo **prizidek pri dosedanjih poslovnih stavbi za potrebe delovne skupnosti skupnih služb**. S to gradnjo želijo združiti vse strokovne službe na enem mestu in zagotoviti njihovo učinkovitejšo in bolj usklajeno delo. V njem bodo tudi prostori za računalniški terminal in ostalo računalniško opremo, jedilnica oziroma delilnica toplega obroka, arhiv delovne organizacije in govorilnica za sprejeme poslovnih partnerjev. Ta naložba bo veljala nekaj nad poldrugo milijardo starih dinarjev.

MEBLO je nedavno dobil **mednarodno nagrado za kvaliteto**. Te nagrade podeljuje Editorial Office iz Madrida, ki se ukvarja z izdajanjem strokovnih publikacij, v katerih obravnavajo posamezna področja iz mednarodne trgovine. Poleg Mebla je letos dobilo enako priznanje še 157 podjetij iz 17 evropskih držav. Nagrade podeljujejo vsako leto, iz Jugoslavije pa jo je doslej prejelo 16 delovnih organizacij, od katerih je Meblo prvi s področja pohištvene industrije.

V **ELANU** bodo med štiritedenskim kolektivnim dopustom opravili **največjo rekonstrukcijo doslej**. Gre za razširitev in rekonstrukcijo prostorov za proizvodnjo smuči. Ta proizvodnja je namreč tako porasla (velik porast pa predvidevajo tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju), da dosedanjí proizvodni prostori ne ustrezajo več.

Remont na IVERKI

(Iz številke 21—30. junij 1969)

»ZLATI SPOJ« — NAJVEČJE PRIZNANJE NA SALONU POHIŠTVA V LJUBLJANI

Brest se je kot proizvajalec kvalitetnega pohištva tudi letos na tem specializiranem sejmu predstavil s vrsto novih izdelkov, ki naj bi jih v prihodnjem letu vključili v proizvodni in prodajni program. Razstavljali smo različne kombinacije dnevnih sob, jedilnic in stilnih dnevnih sob. Obiskovalci salona so se za naše izdelke zelo zanimali, ker smo se dejansko predstavili s popolnoma novim programom samo mi.

Jugoslovanska žirija, ki so jo sestavljali priznani strokovnjaki in arhitekti, je menila, da oblikovno, estetsko, funkcionalno in kvaliteto prednjači predvsem program kombiniranih dnevnih sob in jedilnic ABCD in odločila, da ta program dobi prvo nagrado »ZLATI SPOJ«.

PROBLEMI POSLOVNE ORGANIZACIJE

Naše podjetje bo smotrno organizirano, če bodo vsi njegovi deli, službe, skladno sodelovali pri uresničitvi skupnega cilja. Zato moramo posamezne službe povezati tako, da bodo pri realizaciji poslovne politike skladno sodelovale.

Hitra rast podjetja, zlasti po modernizaciji, zahteva sistematično dopolnjevanje sedanje organizacije, da bi ustvarili sodobno, celovito in funkcionalno organizacijo. O funkcionalni organizaciji govorimo takrat, ko so vse enote, službe, usklajene v celovit organizem.

GARANCIJSKI LISTI

Da bi zaščitil odjemalca, je zvezni sekretariat za gospodarstvo izdal odredbo o garancijskih listih. Vse pohištvo v prodaji na domačem tržišču mora obvezno imeti garancijo. Tržna inšpekcija dosledno kaznuje vsa tista trgovska podjetja in proizvajalce, ki prodajajo pohištvo brez garancije. Kazni so precej visoke.

S SEMINARJA IBM

Ker se je tudi naše podjetje odločilo, da bo podatke obdelovalo na mehanografskih strojih, je treba takoj pričeti s šolanjem kadra, ki bo upravljal mehanografske stroje. Šolanje je razdeljeno na šolanje organizatorjev, šolanje programerjev, šolanje operaterja in šolanje luknjačic in verificirk. Šolanje bo različno dolgo za posamezne funkcije v mehanografskem centru. Najdalj se šolajo organizatorji in programerji, kar je razumljivo, saj bodo ravno ti opravljali takrat, ko bo sistem že vpeljan, najbolj zahtevna dela v centru.

NOVI KILOMETRI ASFALTNEGA TRAKU

Delavci Cestnega podjetja Ljubljana so pričeli urejati cestišče med Bloško polico in Ložem. S težkimi gradbenimi stroji stružijo in ravnaajo cestišče, na katero že polagajo asfaltno preprogo. Popravili in razširili so tudi nekaj ostrih ovinkov, tako da bo cesta varnejša. Kljub temu, da bo cesta asfaltirana in ovinki razširjeni, pa bo hitrost vožnje omejena na 60 km na uro.

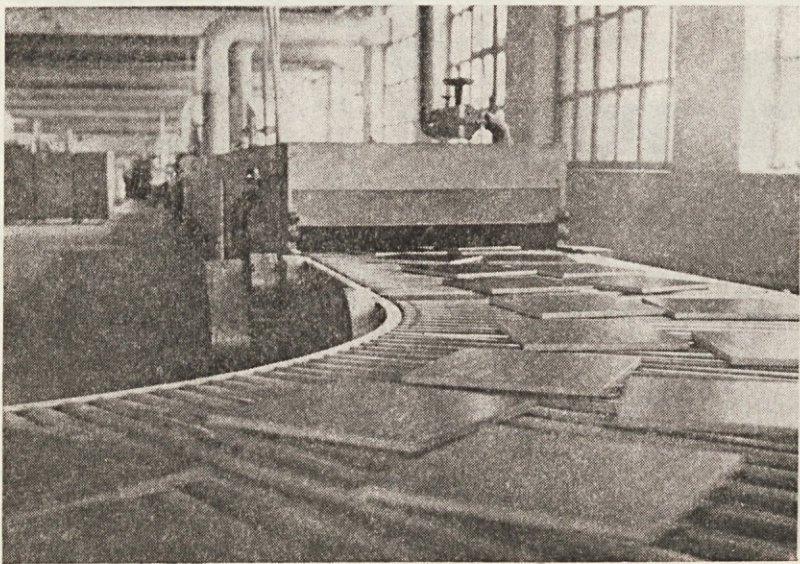
NOV PREBIVALEC NAŠIH VODA

Športni in turistični ribolov bo v vodah Ribiške družine iz Cerknice kmalu postal zelo privlačen ne samo za domače ribiče, temveč tudi za turiste in ribiče od drugod. To privlačnost bo zvečal novi prebivalec voda v Rakovem Škocjanu in v spodnjem toku cerkniškega potoka, riba rdečeperka. Okrog tisoč teh rib je namreč ekipa cerkniških ribičev polovila v reki Pivki v Postojni in jih prenesla v omenjene vode. Te ribe se zelo hitro množijo, še posebej pa je za stalne ribiče zanimiva zato, ker zelo hitro zgrabi za trnek.

Ta riba je torej privlačna tudi za športni ribolov. Povedati moramo še to, da ni težja od pol kilograma, poleg tega pa jo lahko lovimo v vsakem letnem času, ne glede na količino in dolžino. To pa je povsem novo za vse vode, ki jih upravlja Ribiška družina v Cerknici. Vse ostale ribe imajo lovopust in določeno dolžino za odlov, z izjemo klena. Poleg tega pri rdečeperki ni določeno, koliko jih lahko ujamemo na dan. To je povsem odvisno od spretnosti ribiča ter njegove potrpežljivosti in vztrajnosti.

MESTNO NASELJE IN PREVZGOJA LJUDI

Še zelo dobro se spominjam, kakšna je bila okolica, preden so podrli stare, dotrajane kmečke hiše. Računali smo, da se bo podoba Cerknice z novimi bloki močno spremenila. Brest je na svoje stroške uredil zelenice in zasadil okrasno grmičje in drevje. Res je, da še ni vse do kraja urejeno, res pa je tudi, da niti na tisto, kar je urejeno, ne znamo paziti. Ko opazuješ, kako brezčutno se ljudje sprehajajo čez zelenice, se nehoti spomniti na prebivalce večjih mest, ki pazijo na vsako travico posebej, da je ne bi poškodovali. Če sami ne znamo paziti na naravne lepote, kako naj to zahtevamo od mladine in otrok?

Sušilni kanal v TOZD POHIŠTVO

NAŠE MALO MESTO

Avto-moto društvo Cerknica je s svojimi predavatelji in z devetimi inštruktorji na treh tečajih usposobilo za voznike motornih vozil v zadnjih petih mesecih kar 141 občanov in občank.

Društvo je uspelo, da kandidati za voznike opravijo teoretični del izpita v Cerknici, praktični del pa v Postojni. Tečaj organizirajo takoj, ko se prijavijo vsaj 35 kandidatov. Take tečaje ima društvo tudi pri svojih sekcijah v Starem trgu in v Novi vasi.

Buffet na avtobusni postaji našega malega mesta je po nekaterih ugotovitvah najbolj obiskana takšna ustanova. Vedno je dovolj potnikov, rednih obiskovalcev in abonementov kuhinje.

Ta množični obisk izkoriščajo posamezniki tako, da na okna in celo na zidove lepijo najrazličnejše lepake, ki kvarijo videz sicer lepe avtobusne postaje. Takšen postaja tudi vhod v stavbo skupnih dejavnosti BRESTA.

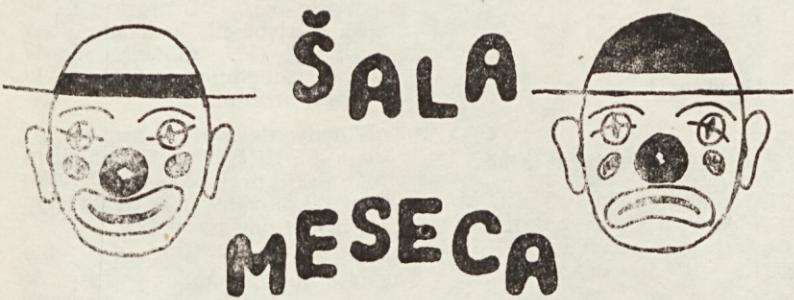
Pogosto je slišati, da meščani našega malega mesta v glavnem nakupujejo v Ljubljani. Iz kratkega pogovora v blagovnici pa je sklepno, da ni tako. Ta osrednja blagovna hiša je imela v maju čez tristo starih milijonov prometa. Od tega odpade samo na konfekcijo čez sto milijonov. V promet gre predvsem perilo. Če bi imeli na izbiri tudi moško konfekcijo, bi bil promet še večji.

Zanimiv primer je s trgovino z železnino, ko so pred kratkim prodali 350 prirečnih uvoženih sekiric kar v dobre pol ure. Misliti je, da je naše meščane zajela nekakšna sekiromanija.

Omeniti še velja, da so v blagovnici uvedli non-stop postrežbo od 7. do 19. ure, da bi kar najbolj ustregli potrošnikom, dokler ne bo začela poslovati veleblagovnica, ki je v gradnji in od katere si občani veliko obetajo.

V Ribiškem kotu je vedno razgibano in veselo

Vemo, da so delavci z višjimi osebnimi dohodki dodatno prispevali za žrtve potresa v Črni gori še po en enodnevni zaslužek.

Pri tej zadevi pa se je razkrilo, da zasluži nekdo izmed naših sodelavcev kar nekaj nad sedem milijonov starih dinarjev na dan. Žal tega tudi sam ni vedel, ampak samo naš računalnik...

RAZPIS

Skupščina občine Cerknica razpisuje za šolsko leto 1979/80 štipendijo za poklic dipl. organizator za SLO.

Kandidati naj vloge (prijava za štipendiranje — obr. DZS 1,65) pošljejo na svet delovne skupnosti uprave skupščine Cerknica.

Štipendija ni objavljena v skupnem razpisu štipendij za šolsko leto 1979/80, ker je bila odobrena naknadno.

Skupščina občine Cerknica
Oddelek za splošne zadeve
in občo upravo

Kultura v delovni organizaciji

Predsednik zveze kulturnih organizacij Slovenije Jože Humar je za posamezne organe zveze, pa tudi za obravnavo v družbenopolitičnih organizacijah pripravil zelo izčrpno in kritično gradivo o vprašanju ljubiteljske kulturne dejavnosti in o njenem mestu v našem kulturnem življenju.

Objavljamo krajši izveček iz tega gradiva, ki govori o kulturi v delovnih organizacijah; predvsem zato, da bi se tudi zamislili, kako je z organiziranjem kulturnega življenja na Brestu.

KULTURA DELAVČEVEGA DELOVNEGA OKOLJA. ELEMENTI KULTURE IN UMETNOSTI V NJEGOVEM DELOVNEM ČASU. PONUDBA KULTURNIH DOGODKOV, MOŽNOSTI IN VZPODBUDE ZA DELAVČEVO LJUBITELJSKO DELOVANJE. KULTURNO-UMETNIŠKE OBELEŽBE DELOVNIH IN DRUGIH PRAZNIKOV...

V načelu seveda že dolgo idejno ni več sporno, da sodi kultura med sredstva, ki spreminjajo delavca iz sužnja delu v gospodarja osvobojenega dela. Od tod je v političnih sklepkih sindikatov (posebej sklepi republiškega sveta sindikatov februarja 1976) jasna opredelitev, da je prebujanje kulturnih potreb in pripravljanje možnosti ter priložnosti za njihovo zadovoljevanje tudi neposredna stvar delovnih kolektivov; obvezna sestavina programa razvoja delovnih organizacij; področje političnega dela sindikatov; razlog za svobodno menjavo dela z izvajalci na kulturnem območju neposredno ali v krajevnih skupnostih. Tudi akcija »Človek — delo — kultura« je posegla predvsem na to področje.

Toda večina delovnih organizacij še zmeraj ne programira svojega kulturnega življenja, ne ugotavlja svojih lastnih kulturnih potreb, ne skrbi za njihovo zadovoljevanje. Večina delovnih organizacij je še brez organizatorjev kulturnega življenja. Mnoge sindikalne organizacije očitno še niso prepričane, da je kulturno življenje delavcev in delovnih kolektivov tudi stvar njihove politične akcije. Med akcijo »Človek — delo — kultura« so se mnoge osnovne organizacije zveze komunistov le ozrle okrog sebe po kakršnih koli znamenjih kulturnega življenja kot na nekaj nevajenega, jih zaznale — in konec, čeprav je bil poglobitveni namen akcije, da pripravi osnovne organizacije k trajnemu in ustvarjalnemu vzpodbujanju in usmerjanju kulturnih hotenj delavcev.

Marsikatera delovna organizacija prispeva za dejavnosti kulturnih ansamblov in društev, kulturnih ustanov, za posamezne akcije, toda ne zaradi lastnih spoznanj (ali celo programsko predvidenih) potreb delavcev te delovne organizacije, tudi ne na temelju preudarka o tehtnosti in primernosti namena s stališča kulturnih interesov delavcev, temveč iz različnih drugih razlogov. V modo prihaja pokroviteljstvo, ki vzbuja videz pomembne uvidevnosti in naklonjenosti do kulture, ker pa gre za družbena sredstva, ima tako dejanje pravo družbeno težo le takrat, kadar ima vsaj temeljne poteze svo-

bodne menjave dela, kadar gre torej za primerno ovrednoteno in po pristojni poti opredeljeno zadovoljevanje (tudi) interesov delavcev pokroviteljske delovne organizacije.

Na pogosto napačno pojmovanje takih potez opozarjajo tudi zahvaljevanja podjetju ali organu (na primer individualnemu poslovnemu), kot da gre za njihovo dobrodušno žrtev, ne pa za odločitev delavcev o tem, da vložijo del družbenih sredstev v družbeno koristno kulturno delo.

(Ko se v mnogih organizacijah vendarle prizadevajo razviti kulturno vzdušje, se ta prizadevanja pogosto začno, a tudi že končajo

Iz sosednjih kolektivov

GRADIŠČE IMA NOVO TRGOVINO V PREZIDU

V skladu z razvojnimi predvidevanji srednjeročnega obdobja je cerkniško GRADIŠČE 22. junija odprlo novo trgovsko poslovno z gradbenimi materiali v Prezidu.

V njej bo moč dobiti poleg vseh gradbenih materialov tudi izolacijske in instalacijske materiale, keramične izdelke ter mizarske izdelke, potrebne pri gradnji različnih objektov.

Kot so poudarili predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti čabranske ter cerkniške občine, ki jih je bilo dosti prisotnih, je to velika pridobitev zlasti za prebivalce Gorskoga Kotarja, pa tudi za občane v krajevni skupnosti Loška dolina.

Ne nazadnje se s tem dejanjem podirajo občinske in republiške meje, kar je simbol naše družbene usmeritve nasploh.

V Kovinoplastiki Lož so imeli v juniju skromno, a pomembno svečanost. Po štirih letih uspešnega delovanja za zaključila šolanje še ena skupina slušateljev dislociranega oddelka tehniške šole za strojno stroko iz Ljubljane.

Skupina sedemnajstih slušateljev — delavcev Kovinoplastike — je v juniju prišla do zaključnega izpita. K diplomu se je prijavilo štirinajst kandidatov, diplomu jih je uspešno opravilo enajst, medtem ko jo bodo ostali opravljali v jesenskem roku.

Skromne svečanosti v Kovinoplastiki so se poleg diplomantov — strojnih tehnikov udeležili še predstavniki samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vodstva delovne organizacije ter šole.

Vaja civilne zaščite v Loški dolini

24. junija je bila v Starem trgu v počastitev dneva civilne zaščite proslava in slavnostna seja krajevnih skupnosti skupaj s štabom civilne zaščite Loška dolina.

Predstavniki sveta krajevnih skupnosti Franc JEŠELNIK je po otvoritvi pozdravil vse prisotne in predstavnike družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.

O organizaciji, delovanju in o razvoju civilne zaščite v tej krajevni skupnosti je izčrpno poročal njen poveljnik Dušan PLAZ. Civilna zaščita je dobro organizirana in pripravljena, vendar so še pomanjkljivosti, pa bo treba še naprej prizadevno delati na tem področju.

Na seji so bila podeljena tudi priznanja in značke civilne zaščite zaslužnim članom.

Po končani seji je predsednik krajevnih skupnosti sporočil pri-

sotnim članom civilne zaščite, da se bo pričela praktična vaja. Na njej so sodelovali: štab civilne zaščite Loška dolina in njeni člani, enote RBK, enote tehnično-reševalne službe, gasilska enota Kovinoplastike, ekipe prve zdravniške pomoči krajevnih skupnosti, Žagalnice, Gabra in učenci osnovne šole Stari trg.

Štab je zastavil taktično predpostavko vaje, v katero je bilo vključeno vse članstvo civilne zaščite, kar predstavlja desetino vsega prebivalstva krajevnih skupnosti.

Vaja je lepo uspela; v njej sta se še enkrat pokazali zavest in volja krajanov na področju civilne zaščite in družbene samozastite.

M. Šepec

s tem, da delovna organizacija prevzame določeno število kart za predstavno ali koncert in jih razpeča med delavci. Nezadostnost take kulturne akcije je na dlani: gre bolj za ukrep iz potrošniške miselnosti kot pa za resnično, vsestransko primerno posredovanje kulturnega sveta delovnemu človeku).

Ko se zavzemamo za kulturo v delavčevem delovnem (in prazničnem) času in okolju, pa tudi zunaj njega, zaradi tega, ker kultura pomaga delavca osvoboditi od dela, ker osmišlja njegovo življenje in prizadevanja, pa velja opozoriti še na širši družbeni pogled na stvar: samo kulturno osveščena delegatska osnova bo v sistemu samoupravnih interesnih skupnosti po svojih delegatih v uporabniškem zboru znala in mogla kvalitetno odločati o vprašanih kulture in o umetnosti. Ocena sedanjih delegatskih dejavnosti v kulturnih skupnostih pri nas na to živo opozarja.

Mladinci v KOVINDU so se odločili, da tudi letos nadaljujejo z udarniškim delom. Za začetek bodo izkopali kanal za vodovod v dolžini 50 metrov.

V Kovindu smo lani opravili 1500 udarniških ur, se pravi, vsak član kolektiva 16 delovnih ur. Opravili smo dela, za katera smo menili, da jih bomo sami končali hitreje in ceneje. Uredili in preselili smo skladišča, podrli in odstranili strope v starem delu proizvodnih prostorov in podobno.

Dela pri lani začeti naložbi za izboljšanje delovnih prostorov gredo h kraju.

Želje so velike, denarja je malo, zato je zgled mladim, da nadaljujejo z udarniškim delom vreden pohvale.

Obiskali smo Alples

Že dolgo so si delavci v TOZD POHIŠTVO želeli, da bi nekoliko oživeli staro tradicijo, obiske sorodnih kolektivov. Zato smo se dogovorili za obisk v Alpesu. Za to smo se odločili predvsem iz dveh razlogov: zaradi podobne proizvodnje in ne nazadnje zaradi njihovega uspešnega gospodarjenja.

In tako smo z dvema avtobusoma odpotovali na prelepo Gorenjsko. Pred tovarno so nas čakali sindikalni predstavniki in direktor tovarne. Po krajšem razgovoru smo se napotili na ogled tovarne. Žal ni delala s polno kapaciteto, bila je pač sobota. Torej nekaj podobnega kot pri nas: v soboto smo raje doma.

Kljub temu smo si lahko ogledali njihovo proizvodnjo, ki je več ali manj podobna naši. Mimogrede smo se ustavili tudi pri delavcih na delovnih mestih in že je stekla beseda o delu. Pogovor je bil prijateljski; kako tudi ne bi bil, saj opravljamo enaka ali sorodna dela.

Po ogledu tovarne smo se malce okrepčali v njihovi okrepčevalnici, nato pa je stekel pogovor o njihovih in naših težavah oziroma uspehih.

Direktor je na kratko orisal razvoj njihove tovarne. Nato so sledila vprašanja o vseh vprašanih, ki zadevajo pohištveno industrijo. Največ je tekla beseda o osebnih dohodkih in o organizaciji proizvodnje. Moram poudariti, da imajo sistem nagrajevanja bolj urejen kot mi in da dosega višje osebne dohodke. To pa predvsem zato, ker so posamezna delovna opravila neposredno vezana na rezultate dela v posameznem oddelku. Beseda je tekla tudi o izkoriščanju delovnega časa in kot je bilo videti, ga bolj smotrno izrabijo kot mi.

V. Žnidaršič

Brest že spet (šestič) najvišji

Z očmi naše kamere

Vsekakor je letošnja Brestova zmaga na jubilejni prireditvi še posebej dragocena, saj je dopolnila izredno bilanco: to je bila namreč že ŠESTA zmaga v desetih nastopih.

NOGOMETAŠI SPET NA VRHU

Po lanskem delnem neuspehu so se Brestovi nogometaši z borbeno in dopadljivo igro spet povzpeli v sam vrh te atraktivne panoge. Vrstni red (42 ekip): 1. LIP Sl. Konjice ... 3.—4. BREST.

KEGLJACI SOLIDNI

Po dveh zaporednih zmagah na lesariadah smo od njih pričakovali nekoliko več, vendar pa so se očitno premalo pripravljali na borbene igre. Vrstni red (43 ekip): 1. LIK Kočevje 262 ... 6. BREST 250.

KEGLJAVKE KOT LANI

Zanje velja podobna ugotovitev kot za kegljace, vendar so zadržale lansko uvrstitev, ki pa bi bila ob večji zbranosti lahko znatno boljša. Vrstni red (27 ekip): 1. Meblo 202, ... 5. BREST 173.

ZANESLJIVI STRELCI

Strelci so kot vsako leto tudi letos v vrhu s približno enakim številom krogov kot lani. Zares nas nikoli ne razočarajo. Vrstni red (35 ekip): 1. Stol 842, ... 6. BREST 819.

SREBRNE STRELKE

Strelke so letos še za stopnico više kot lani, saj so nastreljale tudi znatno več krogov.

Vrstni red (25 ekip): 1. LIP Sl. Konjice 487, 2. BREST 464.

MOŠKI NAMIZNI TENIS — EDINO RAZOČARANJE

Samo v tej panogi so bili Brestovci žrtev zbranja in tekmovalnega sistema na izpadanje; zdrsnili so že ob prvem koraku in izpadli. Vrstni red (27 ekip): 1. Lesnina, ... 17.—27. BREST.

NAMIZNI TENIS (ŽENSKO) — BRON

Tudi igralke namiznega tenisa so ostale v vrhu in ponovile dosedanje uvrstitve.

Vrstni red (16 ekip): 1. GG Brežice, ... 3.—4. BREST.

ODBOJKARJI RAHEL NAPREDEK

Odbojkarji so že po prvi zmagi naleteli na lanskega in letošnjega zmagovalca in kaj več kot poraza ni bilo pričakovati.

Vrstni red (23 ekip): 1. GG Bled, ... 9.—16. BREST.

ODBOJKARICE — LEP SKOK

Zaradi skrbnejših priprav je bila tudi igra znatno boljša kot pretekla leta in vrnila so se k vrhu.

Vrstni red (12 ekip): 1. Lesnina, ... 3.—4. BREST.

ŠAHISTI ŠESTI

Tudi šahisti so v primerjavi s prejšnjimi leti napravili velik korak naprej in bili v hudi konkurenci odlični šesti (lani trinajsti). Vrstni red (27 ekip): 1. Stol, ... 6. BREST.

ŠAHISTKE KOT LANI

Šahistke nas kljub slabši konkurenci vedno razveselijo. Tokrat so bile že tretjič zapored druge.

Vrstni red (10 ekip): 1. Lesnina, ... 2. BREST.

IZREDEN USPEH BALINARJEV

Po odlični igri in dveh zavidljivih zmagah so nas borbeni balinarji zares prijetno presenetili. Nedvomno je to posledica vztrajnega dela. Vrstni red (21 ekip): 1. Meblo, ... 3.—4. BREST.

PLAVALCI — NAJVEČJE PRESENEČENJE

Plavanje je bila povsem nova tekmovalna panoga in je bilo razumljivo, da so prijavi samo tisti kolektivi, ki imajo na voljo bazene. Od Brestovcev (kljub našemu jezeru) res ni bilo kaj dosti pričakovati. Zato se lahko njihovih uvrstitev še toliko bolj veselimo.

Vrstni red (14 ekip): 1. Novoles, ... 6. BREST.

PLAVALKE ŠE USPEŠNEJŠE

Isto velja tudi za plavalke, ki so bile v nekoliko slabši konkurenci še boljše uvrščene. Zares čestitamo!

Vrstni red (10 ekip): 1. Novoles, ... 4. BREST.

KDO JE ZMAGOVALEC?

Bolj, ko se je tekmovalje iztekalo, bolj je postajalo očitno, da gre ob poročilih s tekmovališča iskati zmagovalca le med Meblom in Brestom, saj so ekipe drugih kolektivov zablestele le v nekaj panogah.

Meblovci so na osnovi svojih neuradnih izračunov že začeli slaviti novo zmago. Uradna razglasitev izidov pa je to zmago slavje nekoliko utišala in povzročila novo, še bolj bučno in pristržno — med Brestovci.

Prijetnega in razposajenega vzdušja kar ni hotelo biti konca — ne na plesu v lepi športni dvorani ne na poti domov, ki se je nekaterim kar precej potegnila.

IZENAČENOST — POGOJ ZA USPEH

Poudarili smo že, da tiči ključ Brestove že šeste zmage v izenačenosti vseh njegovih ekip. Samo v letih, ko so bile nekatere panoge zanemarjene, je bila uvrstitev slabša.

To kaže tudi na pravilno usmeritev športne rekreacije na

Brestu — težiti moramo za čim večjo množičnostjo in ponuditi delavcem možnost, da se ukvarjajo s športom in rekreacijo v čim več panogah. Med letom pa bo potrebno organizirati tudi čim več tekmovanj med Brestovimi in z drugimi temeljnimi organizacijami.

DOBRA ORGANIZACIJA

Prirediteljema — Novolesu in GG Novo mesto — gre za uspešno organizacijo vse priznanje. Ob novem sistemu tekmovanja jima je uspelo celotne igre izpeljati v enem dnevu, čeprav so bila tekmovališča precej razsuta po mestu in okolici, kar pa je ob tolikem številu tekmovalcev razumljivo in nujno.

Posebej pa je treba poudariti, da se je letos v lesariado znova vtkal pridih pristranskega prijateljskega srečanja slovenskih lesarjev in gozdarjev. To pa bi morali graditi tudi v prihodnje. Novomeščani so pokazali, da je to s prizadevnim organizacijskim delom in pristranstvom mogoče, ne da bi bili stroški organizacije kaj višji.

O tem pa bo treba razmišljati tudi ob pripravah in dogovorih za prihodnjo — enajsto lesariado.

B. Levec

SKUPNA UVRSTITEV

	LES točke
1. BREST	265,5
2. Meblo	259
3. Jelovica	226
4.—5. Marles Lesna	224
6. Elan	214
7. Stol	197,5
8. Novoles	196,5
9. LIP Sl. Konjice	175
10. Javor	161
11. GG Novo mesto	159,5
12. GG Postojna	148
13. KLI Logatec	147,5
14. GG Bled	147
15. Lesonit	140
16. Slovenijales-trgov.	138,5
17. LIP Bled	121,5
18. Lesnina	120
19. Alpes	109
20.—21. Liko Glin	108
22. Lipa	105,5
23. Savinja	100,5
24. Oprema	93
25. Inles	92,5
	itd.

(Sodelovalo je 49 delovnih organizacij s 333 ekipami)

Komu je pravzaprav potreben ta »prastari« napis?

Delavske športne igre

Večji del občinskih delavskih športnih iger je bil pred poletjem končan. O rezultatih v nekaterih športnih panogah smo že poročali, o preostalih pa poročamo tokrat.

Kegljanje — moški

1. Kovinoplastika Lož
2. Kartonaža
3. Brest IP
4. Gozdna
5. Gradišče
6. Brest TIP
7. Brest SD
8. Gostinstvo
9. Občina
10. Brest TPC
11. Brest Jelka
12. Kovind
13. Avtomontaža
14. Izven konkurence
15. Upokojenci
16. Elektro

Kegljanje — ženske

1. Brest SD
2. Gostinstvo
3. Brest TIP

Namizni tenis — moški

1. Brest IP
2. Kovinoplastika
3. Gozdna I.
4. Gozdna II.

Namizni tenis — ženske

1. Brest I.
2. Brest III.
3. Kovinoplastika Lož

Nogomet

1. Brest TPC
2. Gozdna
3. Brest TIP
4. Kovinoplastika II.
5. Kovinoplastika I.
6. Brest TOP
7. Gradišče
8. Brest TLI — TPS

Vlečenje vrvi

1. Kovinoplastika
2. Brest

Balinanje

1. Brest
2. Gozdna
3. Gradišče

Odbojka — moški

1. Kovinoplastika
2. Brest

Odbojka — ženske

1. Brest IP
2. Brest SD

V dosedanjem tekmovanju je nastopilo okoli 300 moških in 46 žensk. Največ jih je nastopalo v kegljanju (127 moških in 17 žensk), v nogometu (69), košarki (64) in v streljanju.

Izmed delovnih organizacij prednjači BREST (125 moških in 35 žensk) pred Kovinoplastiko (62 tekmovalcev), Gradiščem (24) in Gozdarstvom (23).

Sklenjeno je bilo, da bodo uvedli novo panogo — kros za moške in ženske, ki bo septembra v Loški dolini.

Jeseni bodo še tekmovanja za posameznike v šahu, streljanju, kegljanju, balinanju in namiznem tenisu za moške in ženske. Poročali bomo tudi o teh izidih.

F. Gornik

Naši upokojenci

31. maja je odšla iz TOZD MA-SIVA Martinjak v pokoj naša dolgoletna delavka IVANA ŠKULJ iz Grahovega.

Pri nas je bila zaposlena od 1. januarja 1961. leta. Delala je na različnih opravilih in nalogah v površinskih oddelkih tovarne. V pokoj je odšla iz opravljanja del in nalog ročno brušenje izdelkov.

Delovni kolektiv se ji zahvaljuje za njeno ustvarjalno delo in ji želi še mnogo zdravih let.

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Volko HARMEL, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeni ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

V spomin

16. junija letos smo na zadnjo pot pospremili nekdanjega sodelavca tovariša Franca VIRTIA iz Loža.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od leta 1945 pa do upokojitve leta 1959.

Vsi, ki smo ga poznali, vemo, da je bil skromen, vreden in prizadeven delavec ter dober tovariš. Takega kot je bil, se ga bomo vedno spominjali.

Delovna skupnost TOZD Žagalnica Stari trg

FILMI V JULIJU

1. 7. ob 16. uri — ameriški pustolovski film KORAKAJ ALI UMRI.
1. 7. ob 20. uri — ameriška kriminalka V VRTINCU VESTI.
2. 7. ob 20. uri — jugoslovanski vojni film BOJ ZA JUŽNO PROGO.
4. 7. ob 16. in 20. uri — ameriški vojni film MOČ ORLOV.
5. 7. ob 20. uri — ameriški pustolovski film SOS IZ BOINGA 747.
7. 7. ob 20. uri in 8. 7. ob 16. uri — ameriški glasbeni film VROČICA SOBOTNE NOČI.
8. 7. ob 20. uri — nemški erotični film GRŠKE SMOKVICE.
9. 7. ob 20. uri — ameriška kriminalka ZBOGOM IN KONČANO.
12. 7. ob 20. uri — ameriški pustolovski film BOBBY DRYFELD.
14. 7. ob 20. uri in 15. 7. ob 16. uri — ameriški pustolovski film LJUDJE, IZGUBLJENI V ČASU.
15. 7. ob 20. uri — ameriška kriminalka DRUGA STRAN POLNOČI.
16. 7. ob 20. uri — francoska kriminalka MAČKA JE VIDE LA MORILCA.
19. 7. ob 20. uri — italijanska komedija BELL PASSE — MOJA ŽALOST.
21. 7. ob 16. in 20. uri — ameriški karate film BRUCE LEE, POGREŠAMO TE.
22. 7. ob 16. in 20. uri — ameriški pustolovski film KRIKI NA HUIDICA.
23. 7. ob 20. uri — ameriška drama POROČNO POTOVANJE
26. 7. ob 20. uri — francoska drama TA MRAČNI PREDMET ŽELJA.
28. 7. ob 20. uri in 29. 7. ob 16. uri — ameriški pustolovski film PLAČILO ZA STRAH.
29. 7. ob 20. uri — ameriška drama DEKLE ZA SLOVO.
30. 7. ob 20. uri — ameriška drama NAJVEČJI LJUBIMEC NA SVETU.